

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

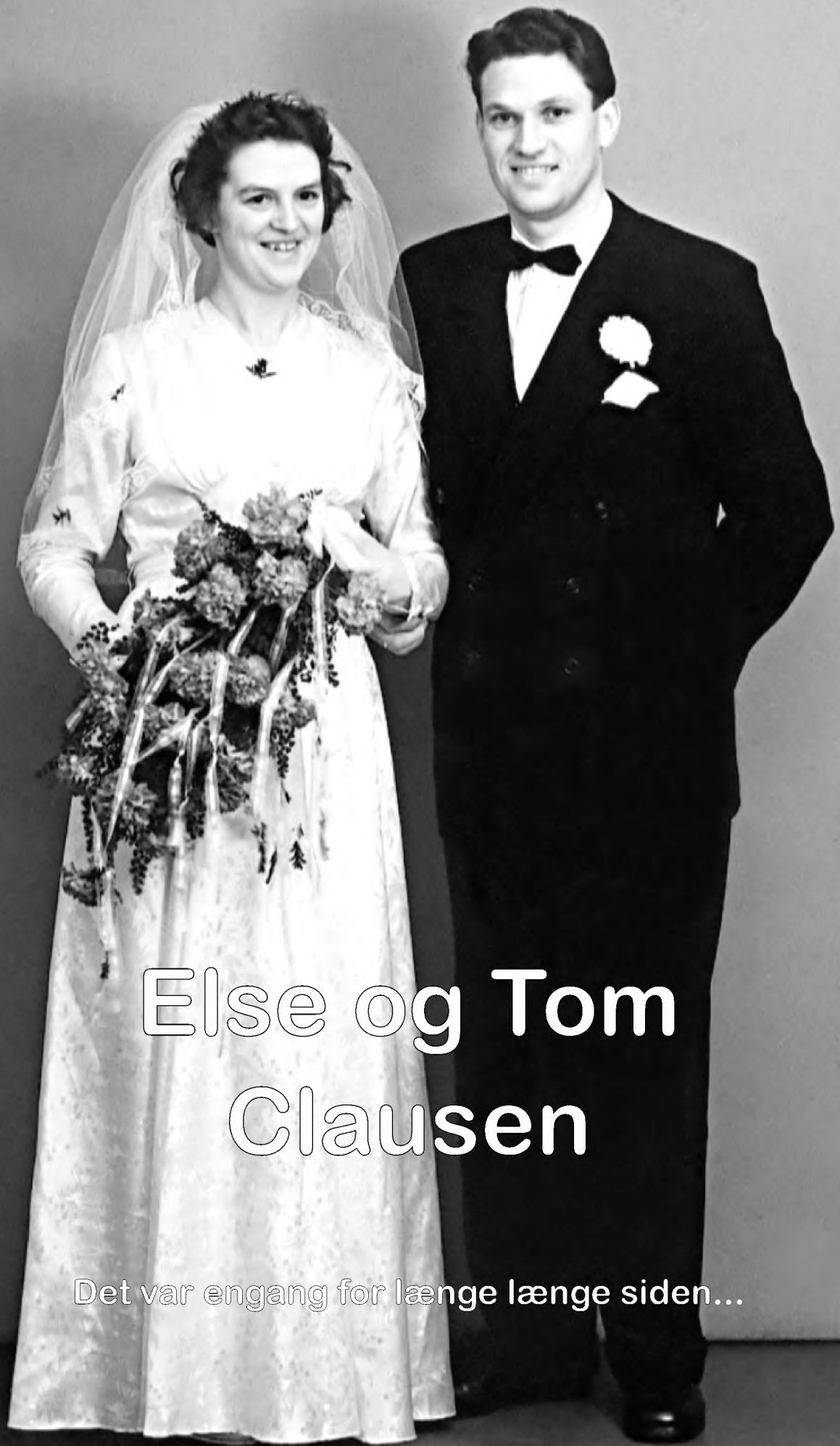
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Else og Tom Clausen

Det var engang for længe længe siden...

Titel: Else og Tom Clausen

Det var engang for længe længe siden...

Forfatter: © Arne Clausen

1. udgave, 2. oplag

Odense - 2017

Forsidebilledet:

**Else Kirstine Nielsen og Tom Feliks Hejberg Clausen
Viet i Sankt Katharina kirke
i Store Heddinge, Kirketorvet 9,
den 21. november 1953**

Forord

Den 1. januar 2012 døde vores mor, Else Kirstine Clausen, 81 år gammel og året efter den 28. januar 2013 døde vores far, Tom Feliks Hejberg Clausen, 87 år gammel. En epoke var slut, og vores barndomshjem på Lærkevej 10 i Kværndrup igennem 49 år blev solgt og skulle ryddes. Ved den lejlighed gik det op for os efterladte hvor meget materiale, der var efter vores forældre.

Både vores mor og far havde i perioder af deres liv skrevet dagbøger og gjort mange optegnelser af enhver slags. De havde desuden gemt utallige kort, breve, sange, billeder, regnskaber, personlige papirer, m.m. Alt i alt en guldgrube af oplysninger om vores forældre og deres liv. Oplysninger, som vi i visse tilfælde ikke anede eksisterede, og som så afgjort fortjente en bedre skæbne, end blot bare at blive gemt bort i papkasser på loftet til evig glemsel.

Derfor valgte jeg, at en del af dette materiale skulle videregives bl.a. til efterkommerne, for at berette om Else og Toms liv. Fortrinsvis fortalt med deres egne ord, men suppleret med andre tilgængelige billeder, kirkebogsoplysninger, folketællinger, kort m.v.

I beretningen indgår samtaler med Else og Tom, som jeg i 1995 optog på bånd. Her fortalte fortrinsvis Tom om sit, forældrene og bedsteforældrenes liv. Samtalerne er efterfølgende blevet nedskrevet.

Lillian nedskrev i foråret 2012 oplysninger fortalt af Tom til "Bogen til mit barnebarn". Disse optegnelser indgår også i fortællingen om Else og Tom.

Mit håb er, at denne udgivelse må give et lille indblik i Else og Toms liv, som det formede sig fra 1925 til 2013.

Til minde om Else og Tom Clausen

**Arne Clausen
Odense 2016**

Indhold

Tom Feliks Heiberg Clausen

Ungdomsbillede af Tom	5
Tom Feliks Heiberg Clausens forældre og bedsteforældre	6
Toms forældre	7
Barndomshjemmet i Sandager Kohave	8
Toms tidlige år	10
Toms skoletid	14
Tom konfirmeres	17
Ud at tjene	19
I lærer som mejerist	21
Soldatertiden	27
Udlært mejerist	29
Ringforlovet	31
Kort over Kohaven, Gislev og Kværndrup	32

Else Kirstine Nielsen

Ungdomsbillede af Else	33
Else Kirstine Niensens forældre og bedsteforældre	34
Elses forældre	35
Barndomshjemmet Tornhøj i Renge	36
Elses tidlige år	37
Elses skoletid	40
Else Konfirmeres	41
Ud at tjene	42
På tandem-cykeltur til Jylland i 1946	43
Ud at tjene efterfølgende	44
Elses skattekort 1948-1949	45
Antvorskov højskole sommeren 1949	46
Elses "fristil" på Antvorskov højskole i sommeren 1949	48
Tiden efter højskolen	49
Elses ansøgning om højskoleophold på Rødkilde	50
Else i Ringe	51
Kort over Renge, Store Heddinge og Højerup	52

Else og Tom

Else og Toms første møde i Bakkelunden	53
Else og Tom inden brylluppet	54
Brylluppet	55
De første år i Sødinge	57
Søgårdsvej 21 - Ringe	58
Sommerhusene "Lyspunktet" og "Smørbøtten"	60
Brev fra Else til hendes mor og far - 1963	61
Fra Ringe til Kværndrup	62
Folkevognen - OH 29 799	63
Lærkevej 14 - Kværndrup	64
Årsregnskab 1965	65
Tilbygningen 1971	68
Kværndrup skole 1964 - 1988	69
Pedelforeningen	71
Else og Toms sølvbryllup	72
Hverdagen på Lærkevej	73
Kadetten - LJ 22 585	75
Arbejdsophør - efterløn	77
Else og Toms guldbryllup	81
Sandager forskole 100 års jubilæum	82
Elses fødselsdag den 9. maj 2009	83
De sidste to køreture med Kadetten	84
Til døden os skiller	85
Efterkommere af Else og Tom	86
Efterord	87

Tom Feliks Hejberg Clausen

Tom Feliks Hejberg Clausens forældre og bedsteforældre

**Niels Frederik
Clausen**

Født: 11 sep 1871
Hundtofte

Død: 5 jan 1951
Sandager Kohave

**Marie Eline
Kirstine Pedersen**

Født: 3 feb 1875
Løgeskov

Død: 5 apr 1965
Middelfart

Viet: 4 nov 1895 - Gislev

**Niels Peder
Christiansen**

Født: 29 apr 1866
Hesselager

Død: 24 dec 1913
Rigshospitalet,
København

Viet: 28 Nov 1900 - Oure

**Laura Margrethe
Nielsen**

Født: 29 okt 1873
Lundeborg

Død: 4 feb 1947
Amtssygehuset
Svendborg

**Karl Arnold
Clausen**

Født: 26 feb 1896
Sandager Kohave

Død: 21 feb 1971
Nyborg Sygehus

Viet: 3 jul 1925 - Gislev

**Ellen Marie
Christiansen**

Født: 13 maj 1906
Vormark

Død: 19 sep 1992
Nørrevænget,
Gislev

**Tom Feliks
Hejberg Clausen**

Født: 24 okt 1925
Sandager Kohave

Død: 28 jan 2013
Lærkevej 10,
Kværndrup

Toms forældre

Toms forældre var Ellen Marie Christiansen og Karl Arnold Clausen. Ellen kom fra en søskendeflok på 6. To storesøstre, Magda Anna Christine født i 1901 og Louise Margrethe Sofie født i 1902. En storebror Viggo født i 1904. Samt to yngre søstre, Anna Ingeborg født i 1909 og Thora Ingerid Laura født i 1911. Arnold derimod var ene barn.

Ellen og Arnold lærte hinanden at kende i Oure, da de begge kom meget hen i Oure forsamlingshus. Arnold tjente på det tidspunkt på Oure mejeri, og Ellen tjente få hundrede meter væk, på Hjørnegård ved gårdejer Kristen Ballmann i Oure. De blev gift i Gislev kirke den 3. juli 1925. Ellen var da 19 år og Arnold var 29, og de ventede barn.

Munk Karl Landmand af Sandager Kohave, Gislew Løge.	Pige af Sandager Kohave, Gislew Løge.	Skumand Niels Frederik Clausen og Thora Marie Helms Christensens Sandager Kohave	3/1925 3 ^{de} Juli 3 ^{de} Juli 1925	1925 3 ^{de} Juli	Præst M. H. Mogensen i Gislew Kirke	Abbed fra Fogedegarden i Gislew, vedtægter 3 ^{de} Juli 1925
M. Karl Arnold Clausen, født i Sandager Kohave, Gislew Løge, den 26 ^{de} Februar 1896. Søn af Carsten Niels Frederik Clausen og Thora Marie Helms Christensens Sandager Kohave.	Ellen Marie Christiansen, født i Sandager Løge, den 13 ^{de} Maj 1906. Datter af Poul Niels Olsen Christensen og Thora Laura Margrethe Nielsen, som fødte i Sandager Løge.					

Ellen og Arnolds vielse i Gislev kirkebog den 3. juli 1925

Ministerialbog Fol. 37 Nr. 11.

Vielsesattest.

Munk Karl Arnold Clausen Landmand i Sandager Kohave i Gislev Løge, født d. 26 Februar 1896,
og Pige Ellen Marie Christiansen i Sandager Kohave i Gislev Løge, født d. 13 Maj 1906,
blev ægteviede i Gislev Kirke den 3de Juli 1925,

hvilket i Overensstemmelse med Kirkens Ministerialbog herved bevidnes paa Embeds Vegne.

Gislev - Ellested
Pastorat.

den 3de Juli 1925
M. Mogensen,
Fogedepastor.

Præsteforeningen. Form. 102.
Hempelske Boghandel, Odense. Statens kontr. Papir, Stofkl. I, Styrkekl. II.

Ellen og Arnolds vielsesattest fra 1925

Ellen og Arnold boede efterfølgende i Arnolds barndomshjem i Sandager Kohave, hvor også Arnolds forældre Niels og Eline (kaldet Line) boede. Ellen fortalte, at Line altid havde været hård ved hende. Hun måtte bl.a. ikke stå inde i bryggerset og vaske tøj. De havde aldrig noget godt forhold sammen.

Barndomshjemmet i Sandager Kohave

Husmandsstedet hvor Ellen og Arnold boede, og Toms barndomshjem, lå Dongsvænget 5, Sandager Kohave, 5772 Kværndrup. Inden kommunesammenlægningerne i 1970 var adressen dog Kohavevej 14. Ejendommen havde matrikel nr. 18h og var påbegyndt i år 1899 af Niels, Toms farfar. Den blev den 2. april 1900 i den almindelige brandforsikring for landbygninger, Gudme herred brandforsikringsprotokol vurderet således: a) Stuehus: 2.940 kr. - grundmuret med cementtag og b) Stald, lo, svinesti: 2.000 kr. - grundmuret med strå, samt mur mellem a-b: 60 kr. I alt - 5.000 kr., med årlig kontingent på 2 rigsdaler og 59 skilling.

Til ejendommen i Kohaven var der også brugsretten til en lille moseparcel i Ikær Mose, matr.nr.: 37ak i Trunderup, hvor man bl.a. tidligere havde gravet tørv.

Dongsvænget 5, Sandager Kohave, 5772 Kværndrup i 1950
Sylvest Jensen Luftfoto

Dongsvænget 5
Sandager Kohave, 5772 Kværndrup

Markerede felt matrikel nr.:
18h - Sandager By, Gislev
Samlede areal ca. 9,8 tdr. land (5,4 ha)

I 1976 købte Else og Tom et luftfoto af ejendommen Dongsvænget 5 i Sandager Kohave. Billedet var optaget af Sylvest Jensen Luftfoto, som sort/hvid i 1957, men efterfølgende beskåret og håndkoloreret.

På billedet ses Ellen og Arnold, Toms forældre, uden for ejendommen sammen med en ukendt person (manden med hatten)

Det originale s/h billede fra 1957 af Dongsvænget 5 Sylvest Jensen Luftfoto

LEVERET AF:

LUFTFOTO
 SYLVEST JENSEN v/ R. AVIRAM
 LÆRKEVEJ 21 - 3550 ØLSTYKKE
 TELF. (09) 17.62.50

Billed no	H-8780-17
Leveringsdato	1-11-76
Optaget	1957
Colorist	21

Toms tidlige år

Tom blev født i Sandager Kohave den 24. oktober 1925 og efterfølgende døbt Tom Feliks Hejberg Clausen i Gislev Kirke den 29. november 1925. Toms moster, Margrethe Christiansen og morbror Viggo Christiansen stod faddere.

1925 24. Oktober	Sandager Kohave Gislev Sogn. Gudme Herred.	Tom Feliks Hejberg Clausen	Mejerist i Sandager Kohave Karl Arnold Clausen og Hustru Ellen Marie Chri- stiansen. f. 29/10 1896, 19/5-1906. Ved i Gislev den 3. Juli 1925.	1925 29. November	Sognepræst M. H. Mønstgaard Gislev Kirke.	Moster: Tjinderpige Margrethe Christiansen, Gudme Herred, Tjinderpige Viggo Christiansen, Lindby. Fadder.
------------------------	--	-------------------------------------	--	-------------------------	---	--

I Kontraminsterialbogen skrives Hejberg (med i)

Daabsattest

for

Familienavn: Clausen,

Fornavn: Tom Feliks Hejberg.

Fødeby, Sogn, Herred og Amt: Sandager Kohave, Gislev Sogn,
Gudme Herred, Søndborg Amt.

Fødselsaar og -Dag: 1925 - 24. Oktober.

Kirken, hvori Barnet er døbt eller fremstillet efter Hjemmedaab: Gislev Kirke.

Daabsaar og Daabsdag samt — hvis Barnet er hjemmedøbt — Aar og Dag for Fremstillingen i Kirken: 1925 - 29. November.

Forældrenes Stilling og fulde Navne: Mejerist Karl Arnold Clausen
og Hustru Ellen Marie, født
Christiansen

Overensstemmelsen med Ministerialbogen bevidnes.

Gislev, den 24. Maj 1925.

Gislev-Ellested Sognkald
Gislev
Embedets Segl.

Mønstgaard
Sognepræst.

Tvilum's Bogtrykkeri og Forlagsforretning, Aarhus.

På en dåbsattest fra 1945 skrives Hejberg (med j)

Da Tom blev født, fik Arnold arbejde på Trunderup mejeri. En del af lønnen på Trunderup mejeri var dengang kosten, så Arnold var tvunget til at skulle spise på mejeriet.

Tom 1926

Tom og Grethe omkring 1927

18. k.	1.	Navn	Fødselsdato	Forældre	Religion	Profession	Andet
	1.	Blaasen Niels Fredrik	1872	Sandager Sandager	katolik	Landmand	Sandager Sandager
	2.	Blaasen Elina	1876	Sandager Sandager	katolik		do do
	3.	Blaasen Arnold	1879	Sandager Sandager	katolik		do do
	4.	Blaasen Ellen Marie	1886	Sandager Sandager	katolik		do do
	5.	Penny	1886	Sandager Sandager	katolik		do do

Gislev folketælling 1925 - Sandager Kohave

18. k.	2.	3.	4.	5a.	5b.	6.	7.	8.
Sandager	1.	Nielsen Niels Fredrik	X	Ja		Sandager Sandager	1872	1872
	2.	Elina	X				1876	1876
	3.	Arnold	X				1879	1879
	4.	Ellen Marie	X				1886	1886
	5.	Penny	X				1886	1886
	6.	Agathe	X				1886	1886
	7.	Ulla Irene	X				1886	1886
	8.	Oda Agathe	X				1886	1886

Gislev folketælling 1930 - Sandager Kohave

Person	Fødselsdato	Forældre	Religion	Profession	Andet
Blaasen Niels Fredrik	1872	Sandager Sandager	katolik	Landmand	
Elina	1876	Sandager Sandager	katolik		
Arnold	1879	Sandager Sandager	katolik		
Ellen Marie	1886	Sandager Sandager	katolik		
Penny	1886	Sandager Sandager	katolik		
Agathe	1886	Sandager Sandager	katolik		
Ulla Irene	1886	Sandager Sandager	katolik		
Oda Agathe	1886	Sandager Sandager	katolik		
Anny Laura	1886	Sandager Sandager	katolik		

Gislev folketælling 1940 - Sandager Kohave
Niels og Line er åbenbart ved en fejl ikke med i folketællingen

Ellen og Arnold fik i alt 6 børn. Efter Tom kom Grethe Agnethe født den 18. apr. 1927, Ulla Irene født den 4. jan. 1929, Oda Agathe født den 16. maj 1930, Leo Frank født den 29. aug. 1931 og til sidst Anny Laura født den 16. sep. 1933. Alle børnene er født i Sandager Kohave. På det tidspunkt var der således 10 personer i husstanden.

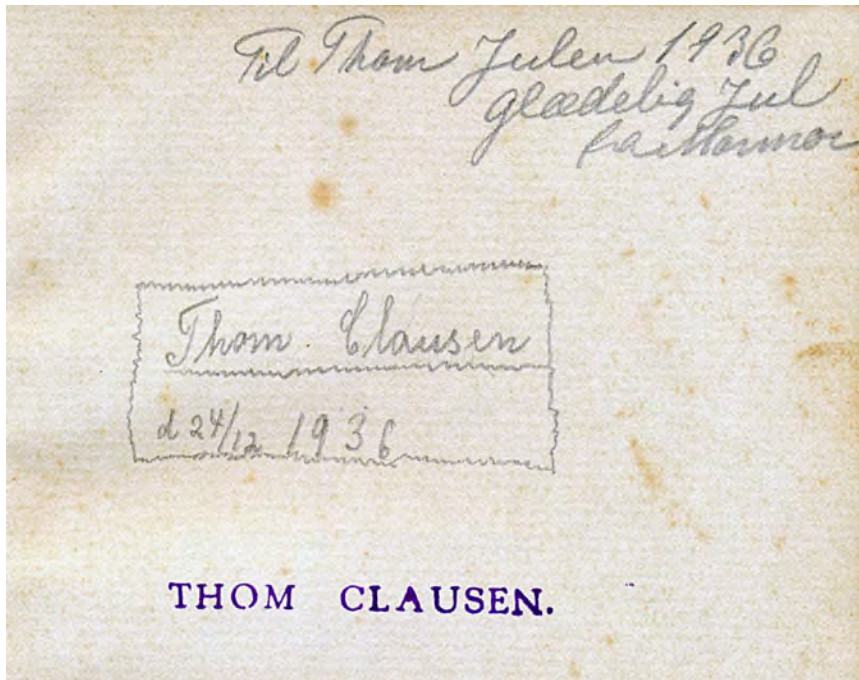

Forrest fra venstre: Grethe, Ulla og Tom
Bagerst fra venstre: 2 ukendte, Ellen, Eline, Elines søster Petra
og Niels omkring 1930 i Sandager Kohaven

Grethe, Tom, Ulla og Ellen med Oda på armen
omkring 1931 i Sandager Kohave

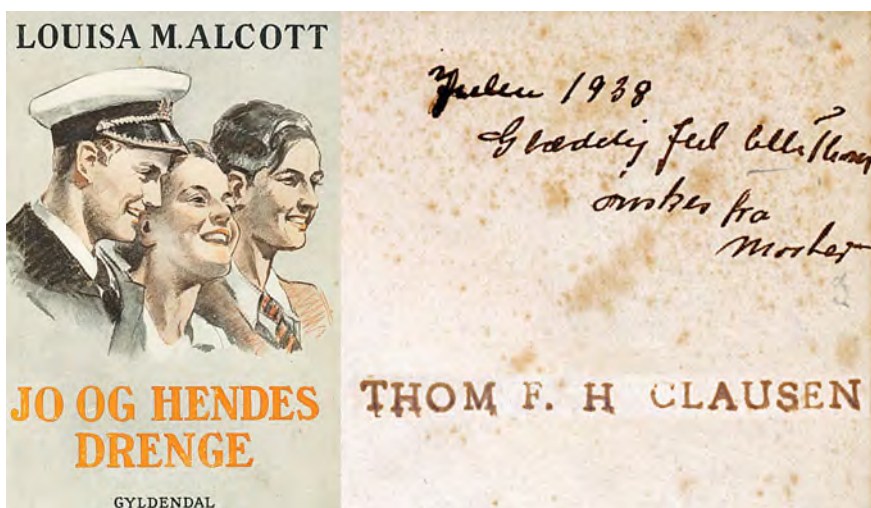
Toms navn blev i mange år skrevet med "h" (Thom), bl.a. i bøger han fik af sin mormor Laura i julegave 1936 og sin moster i 1938. Thom findes også på hans dåbsske og gaffel fra 1925. Han havde efter han var begyndt i skole fået et lille trykkerisæt og trykte selv sit navn med "h". Først på session blev Tom opmærksom på, at hans navn var uden "h". Herefter skrev han sit navn uden h.

Bogen: Julefortællinger af Vilhelm Bergsøe.
En julegave fra Toms mormor i 1936. Toms navn skrives med: h

Dåbsgaffel og ske med indgraving: Thom

Bogen: Jo og hendes drenge af Louisa M. Alcott.
En julegave fra Toms moster i 1938.
Toms navn skrives stadig med: h

Toms skoletid

I april 1933 startede Tom i Sandager forskole, Sandagervej 1, Sandager. Samme skole som hans far for øvrigt havde gået i fra 1903 til 1910. Der lå godt nok en skole noget nærmere på vejen ud til Mosebo, men den tilhørte Kværndrup sogn, og den nærmeste forskole lå i Trunderup. Den lå også i Kværndrup sogn. Tom gik kun i skole hver anden dag. Det var meget almindeligt på landet.

Sandager forskole, Sandagervej 1 - 1959
Sylvest Jensen Luftfoto

Sandager Byskole Sandagervej 4 - 1950
Sylvest Jensen Luftfoto

Tom fortæller om sin skolegang: ”Jeg har begyndt i Sandager skole april 1933 og gået i 7 år, som er sluttet til april 1940. Jeg var 7½ år da jeg begyndte og 14½ da jeg sluttede. Vi var 18 elever som begyndte i 1. klasse ved en forskolelærerinde frk Smidt, hun holdt da 1. klasse var slut, hvis nok på grund af giftermål. Da jeg gik i første klasse, kom en pige ved navn Ellen Hvidkær og spurgte, om vi skulle være kærester. Jeg blev så flov, at jeg vist aldrig fik svaret hende. Vi fik en frk. Vigild i 2. klasse, hvor jeg og en del af klassen kun gik i et år, for så at blive overflyttet til tredje klasse, ved lærer Magnus Nielsen, hvor vi efter et år blev overflyttet til 4. klasse, som vi var i fire år, til vi sluttede skolegangen april 1940. Vi der var overflyttere gik aldrig i 2. klasse b og 3. klasse b, men fire år i 4. klasse. Overflytningerne skete på grund af mange elever i de små klasser og meget få elever i 3. og 4. klasse”.

På det tidspunkt arbejdede Arnold på Gislev mejeri, men fik i 1934 arbejde på Kværndrup savværket som fyrbør. Her var han indtil foråret 1951. Arnold tog for øvrigt midt i 30'erne patent på en skumdæmpende anordning, der bestod af et tyndt stykke klæde, som Ellen sad og syede. Det nåede endda at komme i avisen, at Arnold Clausen havde fået patentrettigheder på en skumdæmpende anordning til udvejningsvægte på skummetmælk. I gamle dage blev skummetmælken kogt, og under udvejningsvægtene kunne den varme skummetmælk skumme så meget, at det flød hen af gulvet. Tom kan huske, at han klippede det ud af avisen, og at han kunne læse det, så det må have været omkring 2. klasse, altså omkring 1935. Det kostede meget efter datiden at få patent, og Arnold fik derfor et lån ved skolelæreren i Gislev, som bestyrede en lille låne- og sparekasse. Hver måned var Tom så oppe med ca. 2 kr. i afdrag. Men der blev desværre fra anden side lavet en efterligning til at dæmpe skummet, så om Arnold fik noget ud af det, kan Tom ikke huske. Senere fandt man så ud af at køle skummetmælken, så den ikke skummede.

Sin først cykel fik Tom, da hans mor fik en ny cykel for dividende i Brugsen på 120 kr. Tom overtog så sin mors den gamle. 120 kr. i dividende var mange penge dengang, men der blev da også købt ind til 10 personer på det tidspunkt. Dog kom mejerivarer fra mejeriet, og brød kom "natbageren" med, resten blev købt i Trunderup brugs. På Ellens den gamle cykel fik Tom en bagagebærer, men så skulle Ulla køre med bagpå cyklen til skole. Det var ikke lige sagen, da Tom blev drillet med: "Nu kommer Tom med pigekammeret". Men det blev sådan, at Tom satte Ulla af et stykke oppe ad bakken, før de kom ned til skolen, og så skulle hun gå det sidste stykke. For det skulle hun have et par pastiller. Tom og Ulla gik sammen den ene dag i skole og Grethe den anden.

Tom havde ikke cyklen ret længe, inden han kom på sygehuset. De havde fået influenza i Kohaven. Det havde de nu næsten hvert år, men Tom kunne ikke slippe af med det, og det satte sig i brystet, som slim på lungerne. Lægen kom to gange om ugen, men til sidst sagde han: "Drengen kommer til at komme på sygehuset og få noget kulbuelys". Tom kom så på Ringe sygehus, og var der i ca. 6 uger. Det var først i maj 1936, og han kom hjem juni 1936. På sygehuset fik han kulbuelys. To stænger der varmede og gnistrede, og man skulle have en slags solbriller på. Det kurerede det; om det så var sommeren, der også gjorde sit skal ikke kunne siges.

Dagbog for Sandager Skoles 4 Klasse

fra 1ste April 1936 til 1ste November 1936

№	Forældres, Husbonders og Børnenes Navne	Alder	Værdier	Forsømte Dage			Forsømte Dage		
				Sygem	Ledig Grund	Ulovlig Grund	Sygem	Ledig Grund	Ulovlig Grund
1	Samning Nielsen	5 1/2	20						
2	Thorvald Jensen	1 1/2	"						
3	Poul Andersen	4 1/4	"						
4	Johannes Laurson	2 1/4	"						
5	Karl Jørgensen	7 1/4	"						
6	Peter Jørgensen								
7	Agathe Pedersen	2 1/2	21						
8	Åke Jørgensen	1 1/2	20						
9	Ernst Jensen	1 1/2	20						
10	Johannes Jørgensen	2 1/2	23						
11	Anders Jørgensen	7 1/2	20						
12	Egil Jørgensen	2 1/4	23						
13	Karl Jensen	1 1/4	"						
14	Kristian K. Jørgensen	2 1/2	"						
15	Lars P. Laurson	2 1/2	24						
16	Verner Laurson	9 1/2	"						
17	Jørgen K. Jørgensen	2 1/2	"						
18	Thora Christensen	2 1/2	25-29						
19	Karin Nielsen	7 1/2	24						
20	Sina Jørgensen	7 1/2	"						
21	Eilert Christensen	1 1/2	"						
22	Gerda S. Laurson	1 1/2	"						
23	Johannes K. Jørgensen	7 1/2	"						
24	Eilert Jørgensen	2 1/2	"						
25									
26									
27									
28									
29									
30									
31									
32									
33									
34									
35									
36									
37									
38									
39									
40									
41									
42									
43									
44									
45									
46									
47									
48									
49									
50									
51									
52									
53									
54									
55									
56									
57									
58									
59									
60									
61									
62									
63									
64									
65									
66									
67									
68									
69									
70									
71									
72									
73									
74									
75									
76									
77									
78									
79									
80									
81									
82									
83									
84									
85									
86									
87									
88									
89									
90									
91									
92									
93									
94									
95									
96									
97									
98									
99									
100									

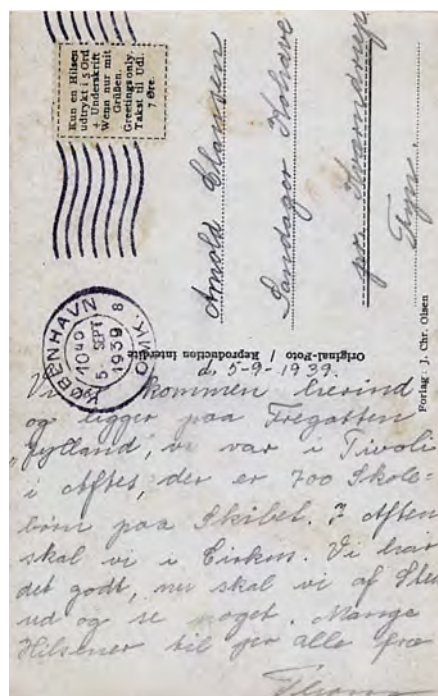
Præsentation: 1
 Præsentation: 5
 Præsentation: 17
 Præsentation: 15

Fraværsprotokol for Sandager Skole i 1936
 Her fremgik det at Tom var syg april, maj, juni og det meste af juli

Da Tom kom hjem, sagde hans mormor: "For ikke at Tom skal få det der næste år igen, det kan jo komme igen, så skal han have nogle hjemmestrikkede uldne undertrøjer". Så hun strikkede 3 uldne undertrøjer med et lille ærme i af rådt uldgarn, og dem skulle han gå med sommer og vinter. Og de kradsede, men han gik dog med dem nogle år, vel 2-3 år indtil de stumpede, men blev da heller ikke syg igen. Til gymnastik i skolen, hvor de lavede lidt gymnastik ude på sportspladsen, havde de heldigvis aldrig tøjet at, for så var Tom bare blevet drillet igen med de uldne undertrøjer.

1 - Tom og 2 - lillesøster Grethe i Sandager skole.
3 - Ellen Hvidkær, som spurgte Tom, om de skulle være kærestere.
Bag på billedet står: "3 og 4 klasse foto - Tom Clausen 1937"

Toms postkort fra København i 1939, hvor han var på en 3-dags skoleudflugt

Tom var i september 1939 på udflugt med skolen til København. Turen kostede 10 kr. per elev. Hans lillesøster Grethe var også med. De boede på Fregatten Jylland og sov i køjer på skibet sammen med ca. 700 børn. De var både i Illum, Tivoli og i cirkus. Både Tom og Grethe sendte postkort hjem til Kohaven.

Tom konfirmeres

Konfirmationsforberedelse begyndte i efteråret 1939 og sluttede med konfirmation den 31. marts 1940 i Gislev kirke ved pastor Ørning. I øvrigt hans første hold konfirmander i sit embede. De var 49 der begyndte at gå til præst og heraf var de 40 som blev konfirmeret i Gislev kirke og 9 der blev konfirmeret i Ellested kirke.

Tom foran Gislev præstegård med hele konfirmationsholdet omkring konfirmationen den 31. marts 1940

1940. 31. Marts.	Tom Felicitas Rysberg Blamin. Sandager Skole	Susmand i Sandager Stolvari Karl Svendsen Blamin og Kirsten Møller Marie, Fred Christmann	Født i Sandager Skole hans, 24 Oktober 1924; dødt i Gislev Kirke 29 November 1928	Lægningsskole P. Ørning i Ellested Kirke
------------------------	--	--	--	--

Toms konfirmation opført i Gislev kirkebog 31. marts 1940

Tom har fortalt: ”Da jeg blev konfirmeret, havde jeg sparet 313 kr. op ved at hjælpe til på gårdene i nærheden af mit hjem. Hjalp med bærplukning, når der skulle tækkes tage, køres korn ind og hakkes roer. Jeg købte så en overfrakke hos Henrik Olsen i Svendborg for 125 kr.”

Toms konfirmationsur
en såkaldt ”tvebak”
Et Tissot med monogram
på bagsiden:

TC
1940

Familien Clausen fotograferet i anledningen af
Toms konfirmation den 31. marts 1940
ved fotograf Dagmar Tornøe i Ryslinge

Efter Tom var blevet konfirmeret, hvilket skete kort tid inden tyskerne besatte Danmark, blev der snakket om, at han så skulle ud og tjene. Men Niels, Toms bedstefar, var ikke så stærk mere, og Tom kunne klare det med heste, køre roer, m.m., undtagen det at så, som bedstefaderen gjorde. Det foregik nemlig med hånden. En Anton Hansen fik de til at høste. Tom satte op og kørte sammen, og hans bedstemor, Line, som han har arbejdet meget sammen med, og som var "drønstærk", hjalp til. Tom hjalp derfor til hjemme i Kohaven i ca. 1½ år. Han fik kun lidt for arbejdet, men blev dog af sin farmor lovet noget efter hende (når hun var død). Tom fik derfor en kumme-fryser af sin far og mor i 1965, dengang Line døde.

Tom var med til at grave tørv i Kohaven. Nedad Holgers til på marken var et stort stykke ca. 1000 m². En dag under krigen i sommeren 1940 gravede Tom nede i marken, på et sted der var lidt sumpet, og hvor der stod vand om vinteren og om foråret var en masse akelejer og smørblomster. Der fandt han det fineste skæretørv, som ikke skulle æltes. Når tørvene blev tørret brændte de næsten alt for godt. Han fik blod på tanden, og Leo blev også sat i arbejde.

I Ikærmosen på den parcel, som de ejede i Kohaven, på små 2.000 m², var der i Toms tid ikke blevet gravet tørv, men mange gjorde. Men i Ikærmosens tørvegrav hentedes der vand med hest og vogn i den tørre sommer 1947, da brønden i Kohaven var gået tør. Hen på efteråret 1947 fik de så gravet en ny brønd. Først havde de dog "Kokki" til at "vise vand". Han var ude og finde vand med en pilekvist, og Tom så, at hvor den svingede rundt, gravede de ned. De havde en brøndgraver til at grave brønden. Da de havde sat 3 brøndrør så kom vandet. Vandet blev så pumpet op, og der blev sat et par rør mere. I alt ca. 6 rør. Den brønd var der altid masser af vand i, men den stod bare et dumt sted, nemlig lige foran hoveddøren til Kohavevej 14.

Ud at tjene

Tom kom fra 1. november 1941 til 1. maj 1943 ud at tjene på gården Nygård i Gislev, også af Tom kaldet "Labanslyst", ved Christen Christensen, Lykkesholmvej 10, matr.nr. 32a. Christen Christensen blev af Tom kaldt "sysme", fordi han altid sagde "sysme".

Tom blev fæstet af 3 gange på Nygård. Man blev normalt fæstet for et halvt år af gangen. Lønnen var i vinteren det 1. halvår 325 kr., og sommeren derefter fik han 450 kr. Det sidste vinterhalvår fik Tom 375 kr. På det tidspunkt havde man krav på 2 ugers ferie om året. Tom havde haft den ene uge om sommeren, men manglede den sidste uges ferie. De når så hen til juletid, hvor der var nok at lave med at feje spindelvæv ned, pudset vinduer, hente brænde i skoven og hugge det, sortere høstbindegarn ("hyssengarn"), som blev taget fra når de tærskede. Knuderne, som ikke kunne genbruges, skulle herefter skæres af, og så kunne det omkartes. Under krigen var det nemlig papirgarn, som først skulle lægges i kærnemælk, for at få en tilpas fugtighed, da det ellers knækkede. Det var et værre bøvl.

Fødselsdagskort fra Toms mormor, Laura, den 23. oktober 1942
Tom tjente på det tidspunkt på Nygård hos Christen Christensen i Gislev
Toms navn skrives på dette tidspunkt stadig med h

Tom nåede hen til nytår, hvor han skulle holde op til maj. Da sagde Tom til bonden, at han stadig havde 6 dage til gode. "Hva' ! 6 dage" sagde Christen. "Du går "sysme" da og har det så godt her, næsten lige som du er hjemme. Nej, det kan ikke lade sig gøre". "Nå, så må jeg ha' dem senere" sagde Tom. Der blev så ikke sagt mere. Men Tom havde sagt til sin far, at når vi nu når til den sidste uge, så smutter jeg deroppefra, for han skal ikke snyde mig for de 6 feriedage. De nåede hen i april, hvor det var såvej, og de kom ud og så, hvad der tog sin tid. Det foregik jo med heste. Da de nåede sidst hen i april, hvor der var 6 hverdage tilbage, sagde Tom, da de kommer ind til middag: "Så holder jeg altså i dag". "Hvad gør du?" sagde bonden. Inden de var gået ind til middag, havde Tom fortalt forkarlen, at han holdt. Forkarlen sagde, at det kunne Tom da ikke være bekendt nu lige i såtiden. Christen blev meget fortørnet, men Tom sagde så, at han kom og fik afregningen til den første. Han gik derefter ud og pakkede. Forinden havde Tom fået sin far til at sende Pelle Mælkemand i Kværndrup, som kørte lidt vognmandskørsel, op om eftermiddagen for at hente Toms skab.

Bonden kom dog ud og sagde: "Du må dæleme hellere få dine penge, og skulle det være, behøves du ikke lige flytte dit skab i dag. Du kan da komme op og kigge til os, når du får lyst". Han skulle åbenbart lige se om den gik. Tom var efterfølgende også på besøg på Nygård, og han fik kaffe og det hele. Til jul det ene år fik Tom en skjorte af dem fra Nygård, og det næste år til jul fik han en sølvske. I de 6 dage Tom havde ferie, var han i Kohaven.

Nygård, Lykkesholmvej 10 i Gislev år 1939
Her tjente Tom fra 1. november 1941 til 1. maj 1943
Sylvest Jensen Luftfoto

Medens Tom var på Nygård, ringede præsten Ørning og hans kone "Mammy", begge var meget missionske, rundt til de forskellige gårde og spurgte om de unge mennesker ikke havde lyst til at få lidt "underholdning". Der blev så lavet en slags ungdomsklub, hvor præsten læste en historie og så bad de fadervor. Et par skriftsteder blev læst, og så fik de kaffen. De skulle dog selv have brød med. Dem fra Nygård fik både i "pose og sæk", så de andre rigtig kunne se, at de havde det godt på gården. Den første vinter var det hver 2. uge. Om sommeren var de bl.a. cyklende på udflugt. De var nede og se Glorup slot m.m. Præsten kørte så foran, mens hans kone, der var 25 år ældre end ham, blev derhjemme. Hans Langelund og hans kone Anna, hvis bror var smeden på Svendborgvej, fra Sølt var også med. Der var også ungdomsfester ved præsten. De fik saftvand og julekage.

Det blev sådan, at for at få medlemskort skulle de komme hver gang. Da de nåede efteråret var der kommet en ny forkarl oppe ved Christen Christensen. Han ville ikke ned i ungdomsklubben om aftenen. De stod altid op kl. 5 om morgenen, sommer og vinter. Når de så kom ned i ungdomsklubben, var der altid så varmt, så Tom holdt også op, og han nåede aldrig at blive medlem.

Til præst var der en pige der hed Esther, og som Tom havde gået i skole med. Hende gjorde præsten halvtosset. Hun gemte sig på toilettet i 2-3 dage, hvor de ikke kunne finde hende. Præsten havde skræmt hende fra vid og sans med alt hans snak om død og undergang.

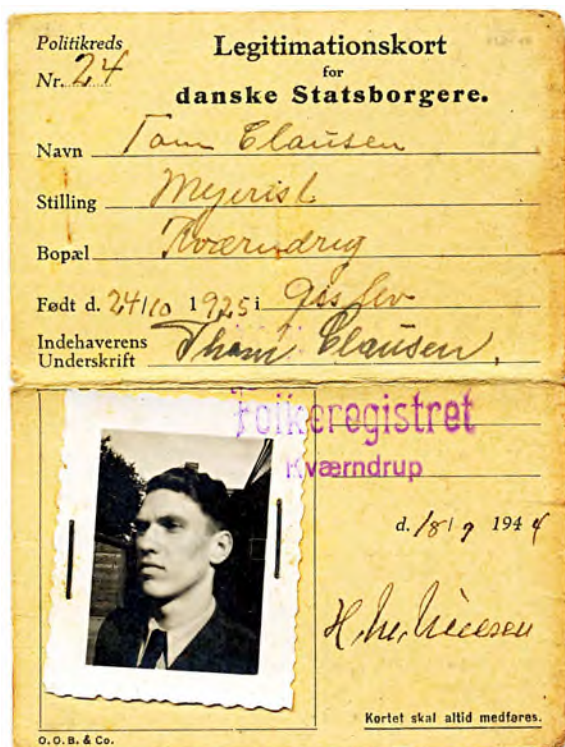
I lære som mejerist

Arnold havde en dag, da Tom havde været ved Christen Christensen i ca. 1 års tid, spurgt om det var sådan, at han skulle søge en læreplads til ham på Kværndrup mejeri. Det var altid Arnold der sørgede for pladser til sine børn, forhandling om løn o.s.v. Det duede Ellen ikke til.

Kværndrup mejeri, Mullerupvej 6 i 1948. fungerede i årene 1889 - 1962
Sylvest Jensen Luftfoto

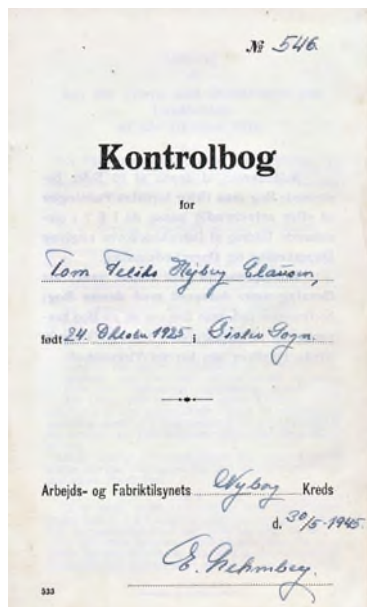
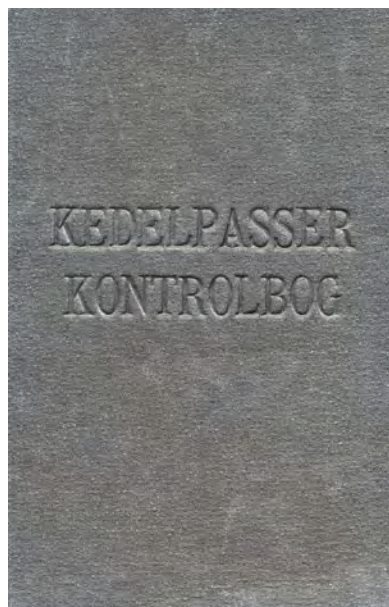
Tom kom så i lære som mejerist på Kværndrup mejeri fra 1. maj 1943 til 1. maj 1946 (ostelavning og fying). Så begyndte festerne. Der var fest i gymnastikforeningen, husmoderforeningen, boldklubben og rytterforeningen. Der var mange fester at gå til, og Tom tog også til fester i området. Ballerne startede kl. 15 og sluttede kl. 20 om søndagen. Det var under krigens tid med mørklægning.

Medens han var i lære, gik han på aftenskole på Kværndrup skole i vintrene 1943-44 og 1944-45. Tom havde dansk med lærer Durch og regning med lærer Laursen.

Hen på sæsonen skete der det i Laurssens time, at Alfred nede fra Falde Mølle, som havde en af de gode stållinealer, der kunne bøjes. Den sad han og legede med og pludselig slog Ejvind Hansen til linealen, så Laursen får linealen lige i nakken. Laursen bandede og for op. "Ud" skreg han. Da Alfred var gået ud, sagde Ejvind: "Så må jeg vist også hellere gå ud". De snakkede alle om at boykotte undervisningen, men det blev ikke til noget. Til afslutning opførte de et lille stykke i den gamle gymnastiksal.

Toms legitimationskort fra 2. verdenskrig.
Fra 1. august 1944 skulle alle danskere over 15 år have legitimationskort

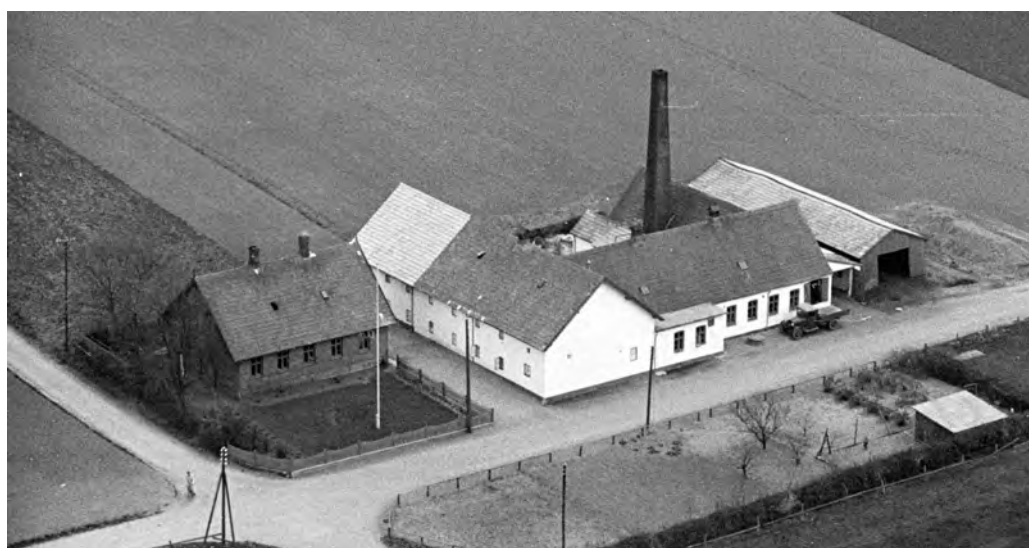

Tom bestod kedelpassereksamen den 30. maj 1945

På Kværndrup mejeri, hvor Tom var i lære, fyrede de med brunkul, men i 1943-44 en sen aften, hvor Tom var nede og lægge "bagfyre" (fyrede op om aftenen til næste morgen, så kedlen var oppe på tryk om morgenen), kunne han lugte noget, og det viste sig at brunkul havde sat selvantændelse. Så blev hele byen tilkaldt. Alle havde pligt til at møde, bl.a. barber Madsen og købmand Damgaard. De skulle alle stille til "brand". De kørte brunkullene ud i trillebør for at komme ind til arnestedet, hvor selvantændelsen fandt sted. De arbejdede hele natten, og næste formiddag nåede de så ind til arnestedet, som var brændt helt sammen, og fik det slukket. Men hele byen var tossede over, at de skulle stille til brandslukning.

Herefter kom Tom på Brændelydinge mejeri, hvor han var beskæftiget med smørlavning. Her blev han i et år, fra 1. maj 1946 til 7. maj 1947. Han nåede på Brændelydinge mejeri at være ansat en uge med udlært løn.

I Brændelydinge var Tom også med til at spille "dilettant", og hele hans familie var mødt op, da stykket skulle fremføres. At de mødte frem anede Tom overhovedet ikke. Der skulle kysse i stykket, og faderen til pigen, der skulle kysse sagde: "Var det nu også nødvendigt?"

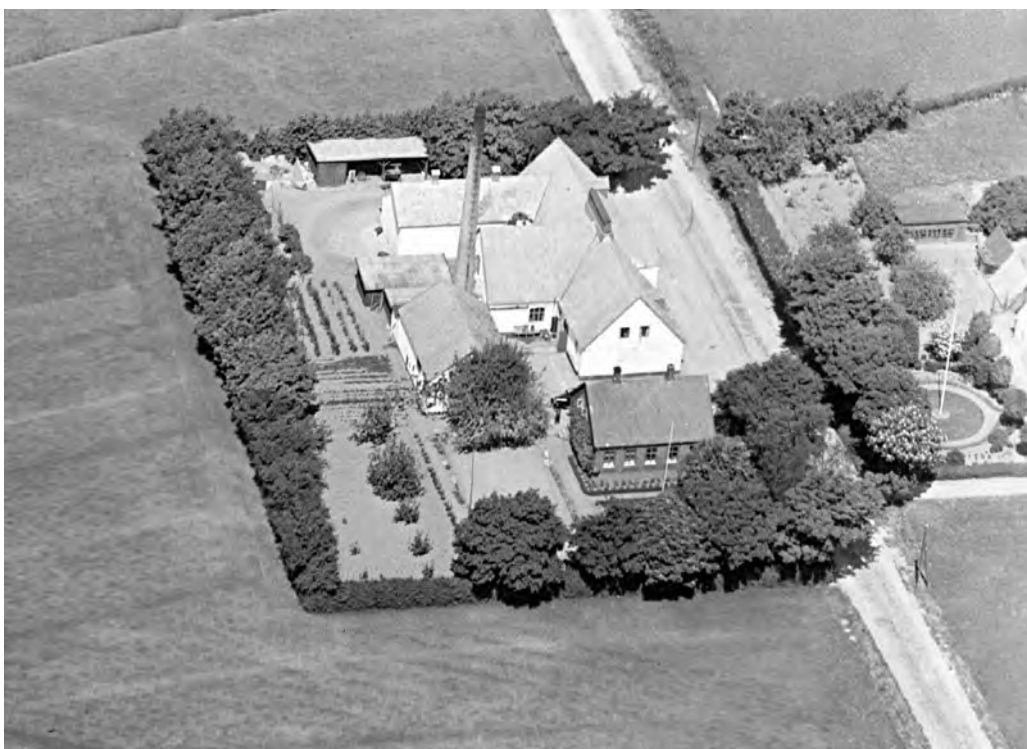

Brændelydinge mejeri i 1949. Fungerede i årene 1888 - 1957
Sylvest Jensen Luftfoto

Toms forældre, Ellen og Arnold, fremstillede og solgte i ca. 10 år olieforklæder især til mejerister. Det begyndte da Arnold kom på Kværndrup savværk, som fyrbøder i 1934 og helt frem til omkring 1944-45. Tom fik også nogle olieforklæder, da han selv kom i lære som mejerist.

Ellen havde fået en symaskine og syede mejeriforklæderne, som blev lavet i hvide og blå. Det drejede om ca. 50 forklæder, der blev lavet om sommeren. Arnold lå så oppe på loftet og gav først forklæderne linolie, og derefter blev de ferniseret med noget pergamentpapir under. De hang derefter oppe på loftet og blev tørret. Senere skulle forklæderne så sælges. De blev rullet sammen, da de ikke kunne tåle at blive foldet. Arnold cyklede rundt på sine fridage, især om søndagen og solgte forklæderne på forskellige mejerier.

Tom var en gang med ude at sælge forklæder. De kørte helt ned til Sinai mejeri, nær Lyndelse og Brændelydinge mejeri. Arnold kørte andre gange også helt til Langeland og solgte forklæderne. Dengang var der 13 mejerier på Langeland.

Sinai mejeri 1939 - Sylvest Jensen Luftfoto
Her var Tom med sin far, Arnold, nede
og sælge mejeriforklæder

Engang kom Arnold i tanke om, at han ville have en til at køre for sig. Han fik så Erik tømmer, der havde en motorcykel, til at køre. De kom først hjem ud på aftenen. Mange af mejeristerne havde dog ikke penge til at betale for forklæderne her og nu. De skulde have dem sendt til den første, eller også fik de forklæderne, og skulle så sende pengene på en postanvisning. Normalt nåede Arnold at få penge. Det var alt i alt et stort arbejde at lave og sælge forklæderne, men Arnold og Ellen tjente en del ved det.

L Æ R E B R E V

for
Tom Felix Hyberg Clausen
Søndagshøjskole
født *24. Oktober* 1925.

der efter Dansk Mejeristforenings Regler for den praktiske Uddannelse af Mejerilærlinge og under Læringleudvalgets Ledelse har lært Mejerigerningen:

1. Fra *1. Maj* 1943 til *1. Maj* 1946
hos Mejeribestyrer *H. Hansen, Kvarndrup*
hvor Arbejdet væsentligst har været *Fugning og Ordilærning*

2. Fra *1. Maj* 1946 til *1. Maj* 1947
hos Mejeribestyrer *J. H. Mortensen, Grandhøjdinge*
hvor Arbejdet væsentligst har været *Smilærning*

3. Fra _____ 19 til _____ 19
hos Mejeribestyrer _____
hvor Arbejdet væsentligst har været _____

4. Fra _____ 19 til _____ 19
hos Mejeribestyrer _____
hvor Arbejdet væsentligst har været _____

Da *Tom F. H. Clausen* saaledes gennem 4 Aar har haft Lejlighed til ved ligefrem Deltagelse at sætte sig ind i de forskellige Arbejder, der forefalder i et almindeligt dansk Mejeri, og da de forskellige Læremestres Vidnesbyrd berettiger Læringleudvalget dertil, meddeles ham herved Lærebrev som Mejerist.

Paa Læringleudvalgets Vegne:

Læringleudvalget *Mejeristforening* *Dansk Mejeristforening*
Dansk Mejeristforbund. De danske Mejeristforeningers Fællesorganisation. Dansk Mejeristforening.

Odense, den *1. Maj* 1947.

Sekretær.

Toms lærebrev som mejerist den 1. maj 1947

Specialarbejdernes Arbejdsløshedskasse

Personnummer

Dato	Måned	År	Lebensnummer
24	10	25	1569

Navn *Tom Felix Clausen*

Indmeldt i SID *1-5-1947*

Anciennitet i arbejdsløshedskasse fra *1-5-1947*

Overflyttet fra andet fag med erhvervet medlemsret i fagorganisationen fra _____

Nr. *48* i afdelingen

JAN. 51

Samtidig med at Tom blev udlært som mejerist, indmeldte han sig i SID den 1. maj 1947

Han forblev medlem af SID resten af sit arbejdsliv indtil han gik på efterløn i 1988

Anbefaling.

Mejerist Thom Clausen har opholdt sig paa Kværndrup Mejeri som Prøvelærling samt som 2-3. Aars Elev.

Thom Clausen har i ovennævnte Tidsrum været ved Ostelavning og Fyring.

Han er flink og proper til sit Arbejde og ikke bange for at tage fat. Ligesaa har han deltaget i Regnskabet og gjort god Fyldest, da han regner og skriver godt.

Som Menneske er han ualmindelig flink at omgaas og kan med Glæde give ham min bedste Anbefaling med det Ønske, at man en gang maa naa frem til en ledende Stilling ved Mejeribruget, da han er en Mand der fortjener det.

17/2 1948.
Kværndrup Mejeri
K. Hansen
Bestyrer.

Toms anbefaling fra Kværndrup Andelsmejeri

Anbefaling

Mejerist Thom Clausen har opholdt sig paa Kværndrup Mejeri som Prøvelærling samt som 2-3. Aars Elev.

Thom Clausen har i ovennævnte Tidsrum været ved Ostelavning og Fyring.

Han er flink og proper til sit Arbejde og ikke bange for at tage fat. Ligesaa har han deltaget i Regnskabet og gjort god Fyldest, da han regner og skriver godt.

Som Menneske er han ualmindelig flink at omgaas og kan med Glæde give ham min bedste Anbefaling med det Ønske, at han en gang maa naa frem til en ledende Stilling ved Mejeribruget, da han er en Mand der fortjener det.

17/2 1948

Kværndrup Mejeri

K. Hansen

Bestyrer

Brændelydinge Mejeri 27-1-48. Anbefaling

Tom Clausen har opholdt sig her paa Mejeriet som 4 Aars Elev fra 1 Maj 1946 til 1 Maj 1947.

T Clausen har i denne Tid forestaaet Smørproduktionen og forstod at holde saavel Smør som Syre i fin Kvalitet idet vi ved de forskellige Smørbedømmelser opnaede særdeles gode Resultater.

T Clausen har tillige i den Tid han har været her, ført en betydelig Del af Regnskabet og jeg kan udtale at Clausen ogsaa her har udvist stor dygtighed

Tom Clausen er en velopdragen og paalidelig Mand, som jeg med Glæde giver min bedste Anbefaling

J H Mortensen
Mejeribestyrer
Brændelydinge Andelsmejeri
Pr. Haagerup - Tlf. Højerup 54
Varestation: Højerup

Brændelydinge Mejeri 27-1-48.

Anbefaling.

Tom Clausen har opholdt sig her paa Mejeriet som 4 Aars Elev fra Maj 1946 til 1 Maj 1947.

T Clausen har i denne Tid forestaaet Smørproduktionen, og forstod at holde saavel Smør som Syre i fin Kvalitet idet vi ved de forskellige Smørbedømmelser opnaede særdeles gode Resultater.

T Clausen har tillige i den Tid han har været her, ført en betydelig Del af Regnskabet og jeg kan udtale at Clausen ogsaa her har udvist stor dygtighed

Tom Clausen er en velopdragen og paalidelig Mand, som jeg med Glæde giver min bedste Anbefaling.

J H Mortensen
Mejeribestyrer

Brændelydinge Andelsmejeri
Haagerup - Tlf. Højerup 54
Varestation: Højerup

Toms anbefaling fra
Brændelydinge Andelsmejeri 1948

Soldatertiden

Efter at Tom var udlært som mejerist i maj 1947, skulle han aftjene sin værnepligt. Det skulle foregå i Roskilde, hvor Tom mødte op den 13. maj 1947. Han var i første omgang udtaget til marinen, men endte som infanterist. At han i første omgang blev udtaget til marinen skyldtes nok, at han havde kedelpasserbogen. I Roskilde var Tom indtil den 17. oktober 1947, og blev så sendt ned til den dansk-tyske grænse, Stor Jyndeved, for at gå grænsevagt, men kom dog kort efter på køkken-tjans. Ved grænsen var Tom fra 17. oktober 1947 til 18. april 1948.

Tom i Store Jyndeved 1948

Forsiden af Toms Soldaterbog 1947

Stam- og Forplejnings-					oplysninger.					
					Til Tjeneste			Forplejet		
					ved	fra	til	ved	med Lønning til	med Tørkost Fuldkost til
Menig	18/5	2/17 Bell.	17/12	2/13-52	2/17 Bell.	17/5	12/48	2/17 Bell.	10/7-48	10/7-48
Befalingsmandslev ..	Jydske trainregiment.				3/17' Batl.	23/4-48	12/48	3/17' B.		
Underkorporal					Ørnmark.	1/5-1/6-52				
Korporal										
Kornet, Underlæge, ..										
Underdyrlæge										
Sekondløjtnant, Reser-										
veintendant, Reser-										
velæge, Reservedyr-										
læge										
Lodtrækningsnummer: 26	Udskrivningsaar:				1946	Sessionsvedtegning: L. I. Hd.				
Livsstilling: Mejerist					Højde: 183	Haar: mørkt				
Brugbarhed	2				Vækst: kraftig	Øjne: blå				
Forhold	A				Særlige Kendetegn:					
Skyttetegn (S) Udmærkelsestegn					Andre Vedtegninger (dog ikke Straffe):					
for Patrouilleryttere (Ptr.)					Blodtype: A					
Vedtegning om særlig Uddannelse eller Anvendelighed.										
Jværskt.										

Toms soldaterbog fra 1947

Soldaterbogen oplyser: 183 cm høj, mørkt hår, kraftig af vækst og blå øjne

Den 18. april 1948 var det ellers meningen at Tom skulle have været hjemsendt fra militæret, men her var Tom så "heldig" ved lodtrækning at vinde 2½ måneds ekstra militærtjeneste. Der var blevet noget ballade nede i Berlin, angående luftkorridoren, så de blev kaldt sammen og fik forelagt situationen, og at ca. 1/3 af folkene skulle blive 2½ måned mere. De stillede op på en lang gang og skulle så gribe i lykkens pose, og alle under 33 skulle blive. Tom fik nr. 26. I Roskilde var de i 14 dage, hvor de fik noget ekstra træning. Bl.a. var de oppe på en flyveplads nær Risø, samt på en skydebane. Så blev de sendt ind til Østerbrogades kasserne ca. 1. maj 1948. Her stod Tom bl.a. vagt inde på kastellet. Kasernen lå lige op ad idrætsparken, og Tom var inde at se en dansk-engelsk fodboldkamp. De sidste 3 uger af den ekstra tjenestetid, blev de sendt op til Jægersprislejren, der var skyde-træningslejr. Den 10. juli 1948 blev Tom så endelig hjemsendt.

Tom ved 17. bataljon¹
 rekrut nr. 8 i 1947
 samt hans "hundetegn"²

- 1 - En bataljon er en militær enhed på 450-1.000 mand, inddelt i 3-5 kompagnier
- 2 - Hvis en soldat blev dræbt, blev det ene del af "hundetegnet" indsamlet, mens det andet forblev på den døde soldat til identifikation

Tom som soldat

Difterivaccinationskort.

Navn: *Tom F. H. Clausen*
 8 født: *29/10 1925*

	Dato	Udført af:
1. Indsprøjtning	<i>20/5-47</i>	<i>Infirmarier</i>
2. Indsprøjtning	<i>23/10-47</i>	<i>Roskilde</i>
3. Indsprøjtning	<i>4/7 48</i>	<i>Jægersprislejr</i>

Kortet opbevares og medbringes hos Lægen ved de følgende Indsprøjtninger.
 200000-B-45, XX-18. Bemærk Bagsiden.

Toms difteritisvaccinationskort hvoraf det ses, at Tom er blevet vaccineret på infirmeriet i Roskilde i 1947 og på infirmeriet i Jægersprislejren i 1948

Udlært mejerist

Tom manglede nu et job efter militærtjenesten, og det sidste stykke tid han var i Jægersprislejeren søgte han job. Han fik 14 tilbud. Det nærmeste var på Hornsherred mejeri ved Lyngerup, ca. 6 km syd for Jægersprislejren. Mejeriet eksisterer den dag i dag, men laver nu Hansens flødeis. Der cyklede Tom ned og søgte arbejde, og han kunne begynde lige så hurtigt han ville, men han ville dog gerne lige hjem i Kohaven et smut. Tom tog så til Kohaven den 11. juli 1948. Den 14. juli skulle Tom starte på mejeriet. Det var meningen, at han ville cykle til Nyborg. Tagge færgen over til Korsør og derfra med toget til Roskilde og så cykle resten af vejen. Men nu var det i ferietiden, så Tom kunne ikke få cyklen med toget i Korsør. Den skulle indskrives som rejsegods dagen i forvejen, men Tom skulle jo begynde næste morgen. "Så kunne det også være lige meget" tænkte Tom og lagde den store kuffert op bag på cyklen og begav sig mod Roskilde. De første 77 km. gik det helt godt, men så havde Tom fået ondt bagi og måtte stå op den næste kilometer. Først kl. ca. 19.30 nåede han endelig frem og kom hurtigt i køjen, for kl. 5 næste morgen var det op igen og starte på det nye arbejde.

De nåede så frem ved juletid, hvor Tom og en der hed Henning fra Langeland sad inde i folkestuen. Mejeribestyren kom hjem halvfuld, og opdagede at fløden var blevet jævn i flødebassinet. Det havde Tom og Henning slet ikke noget med at gøre, for Tom lavede ost og var med til at veje mælk ind. Men mejeribestyren påstod, at det havde de pligt til at lave. Han skældte dem ud og sagde, at de bare kunne ryge og rejse. Tom sagde derfor: "Jeg rejser til den 1. januar" Tom havde nogle fridage til gode, og han tog så hjem til Kohaven lige før jul 1948.

Arnold, der på det tidspunkt arbejdede på Kværndrup savværket som fyrbøder, var inde for at købe ost på Trunderup mejeri. Han så i Mælkeritidende, at der var en ledig stilling på Ringe mejeri. En Davidsen, ringede så til mejeribestyrer Karl Nielsen på Ringe mejeri og sagde, at han havde en ung mejerist, som lige var færdig ved militæret, og som havde været ferieafløser på Hornsherred mejeri. Tom kørte hen og snakkede med dem på Ringe mejeri, og de sagde: "Hvornår kan du begynde?" De var lige begyndt at lave nogle franske oste, "port salut". Tom tog dog lige to dages fri og begyndte ca. den 4. januar 1949 på Ringe mejeri, hvor han startede med at tjene 120 kr. som udlært mejerist. Tom arbejdede herefter på Ringe mejeri indtil 1. august 1964.

Ringe mejeri i 1949. - Sylvest Jensen Luftfoto
Mejeriet lukkede i 1980 og blev efterfølgende revet ned

Tom ved vask og paraffinering af oste på Ringe andelsmejeri sammen med 3 mejerielever

Efter at Tom var blevet udlært mejerist overvejede han at tage til Canada. Han havde taget aftenskoleundervisning i engelsk ved Karen Poulsen, men fik dog, efter hans egen opfattelse, aldrig rigtig noget ud af engelskundervisningen. Det var på det tidspunkt lidt svært at få arbejde i Danmark som mejerist. Mejerierne lukkede eller fusionerede på stribe. Men i Canada var der efterspørgsel efter bl.a. mejerister. Han kom så langt til, at han rekvirerede ansøgningspapirer om indrejse til Canada, men nåede dog aldrig at få gjort alvor af det.

Tom ved ostekarrene på Ringe andelsmejeri sammen med 3 mejerielever

Ringforlovet

Tom blev ringforlovet den 16. august 1949 med en pige fra Ringe, der hed Inger. De ses på billedet, der blev taget i anledningen af Ellen og Arnolds sølvbryllup i Kohaven den 3. juli 1950. Forlovelsen blev dog senere ophævet. De nåede at kende hinanden i ca. 1 år.

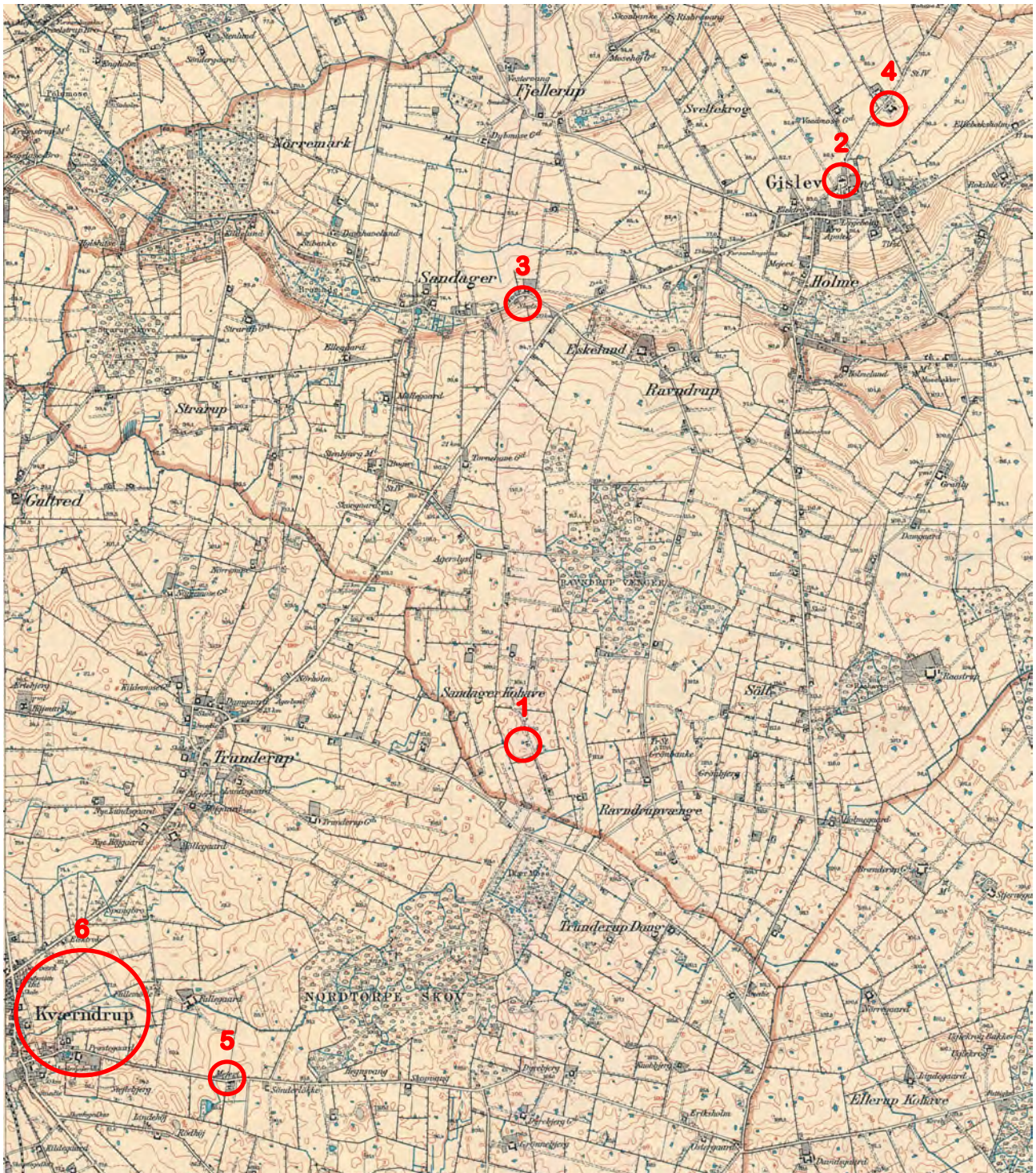

Ved Ellen og Arnolds sølvbryllup den 3. juli 1950 i Kohaven
Tom med armen om sin dengang ringforlovede Inger
Tom og Inger kendte hinanden i ca. 1 år

Udsigten fra et kvistvindue på Ringe mejeri,
hvor Tom boede de 2 første måneder.
Tom boede 4 forskellige steder i Ringe, bl.a. til leje i Algade 33.
Tom var mejerist på Ringe mejeri fra 1949 til 1964.
Billedet viser Algade mod centrum i 1952

Kort over Sandager Kohave, Gislev og Kværndrup

- 1** - Sandager Kohave, Dongsvænget 5, Kværndrup - her blev Tom født den 24. okt. 1925
- 2** - Gislev Kirke, Lykkesholmsvej 3A, Gislev - her blev Tom døbt 1925 og konfirmeret 1940
- 3** - Sandager forskole og skole, Sandagervej 1 og 4 - Tom gik i skole her fra 1933 til 1940
- 4** - Nygård, Lykkesholmsvej 10, Gislev - Tom tjente her fra 1941 til 1943
- 5** - Kværndrup mejeri, Mullerupvej 6. - Tom i lære som mejerist 1943 - 1946
- 6** - Odensevej 5, Kværndrup - Tom boede her 1. aug. 1964 til 10. jan. 1965
- 6** - Lærkevej 10 (14), Kværndrup - Tom boede her 10. jan. 1965 til 28. jan. 2013
- 6** - Kværndrup skole, Kirkevej 3 - Tom var pedel her fra 1. aug. 1964 til 1. okt. 1988
- 6** - Lærkevej 10 (14), Kværndrup - Tom døde her 28. jan. 2013
- 6** - Kværndrup kirkegård - Tom blev begravet her 1. feb. 2013

Else Kirstine Nielsen

Else Kirstine Niensens forældre og bedsteforældre

			
<p>Niels Peter Nielsen Født: 22 feb 1873 Sierslev Død: 4 apr 1941 Store Heddinge</p>	<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Viet: 7 sep 1900 Store Heddinge</p>	<p>Lars Christian Andersen Født: 25 maj 1875 Stubberup Død: 24 jul 1959 Tornhøj, Renge</p>	<p>Ane Sofie Henriksen Født: 21 nov 1874 Stubberup Død: 26 mar 1954 Tornhøj, Renge</p>

	
<p>Alfred Nielsen Født: 24 mar 1905 Nordgård, Sigerslev Død: 25 mar 1981 Tornhøj, Renge</p>	<p>Else Katrine Marie Andersen Født: 21 jan 1906 Tornhøj, Renge Død: 3 aug 1987 Fakse Sygehus</p>

Else Kirstine Nielsen
 Født: 9 maj 1930
 Tornhøj, Renge
 Død: 1 jan 2012
 Svendborg Sygehus

Elses forældre

Elses forældre var Else Katrine Marie Andersen, kaldet Katrine, født på Tornhøj, som enebarn og Alfred Nielsen, fra Nordgård i Sigerslev. Hvis far bl.a. var sognerådsformand i Store Heddinge. Alfred havde 3 søskende. En storesøster Marie født i 1901, en storebror Hans Peter født i 1903 og en lillebror Ejler født i 1906, men ihjelsparket af en hest i 1941. Hans Peter overtog, som ældste søn, slægtsgården i Sierslev.

Katrine og Alfreds bryllupsbillede fra 1927

Alfred indskød ved brylluppet sin arv på 10.000 kr. i gården Tornhøj og overtog samtidig Katrines barndomshjem, hvor hendes forældre Lars Christian og Ane Sofie boede. Han reddede sandsynligvis derved sine svigerforældre fra at gå fallit med gården. Økonomien var meget anstrengt for Alfred og Katrine de første mange år, da der udover en masse lån også viste sig at være en del løs gæld på gården. Lars Christian og Ane Sofie boede herefter på aftægt på gården.

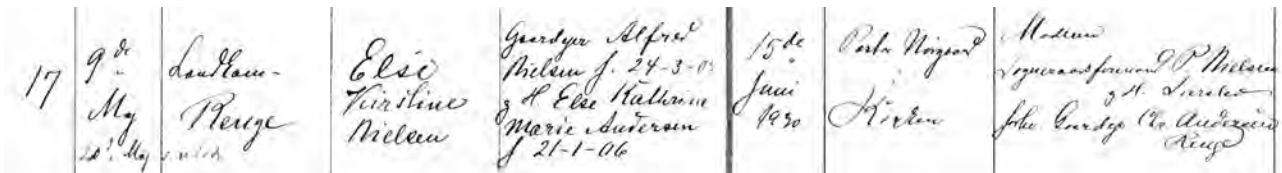
18	Højtids Indtægt af Kung Alfred Nielsen f. h. h. Sierslev 24-3-05 søn af Grundtv. Niels Peter Nielsen & Berthe Jensen	Højtids af Kung Else Katrine Marie Andersen f. h. h. Stevn, d. 21-1-06 (datter af Grundtv. Hans Chris- tian Andersen & Ane Sofie Haurtsen)	1927 Bøgg- Føds	Lygher Nielsen 4 Lygher 1927	7. Oktober 1927	Pastor Hingvad
----	--	---	-----------------------	---------------------------------------	-----------------------	-------------------

Alfred og Katrines vielse i Store Heddinge kirkebog den 7. oktober 1927

Else skrev om sine forældre: "Mine forældre Katrine og Alfred Nielsen ejede en gård på Stevn, og dette herlige sted blev mit barndomshjem. Mine forældre sled og slæbte næsten altid. Far var en lille pæn mand, proper med sig selv. Jeg holdt meget af ham. Mor var en stor kraftig dame, hun var næsten større end far. Mor holdt jeg også meget af, men hun var vanskeligere at blive klog på. Vi havde en del sammenstød"

Elses tidlige år

Else blev født på Tornhøj den 9. maj 1930 og døbt Else Kirstine Nielsen i Sankt Katharina kirke i Store Heddinge den 15. juni 1930. Fadderne var hendes farfar sognerådsformand P. Nielsen og hustru, samt morfaderen Chr. Andersen.

Dåbsattest
for

Familienavn: Nielsen
Fornavn: Else Kirstine

Fødeby, sogn, herred og amt:	Renge - Store Heddinge Sundsøge
Fødselsår og -dag:	1930 - 9. Maj.
Kirken, hvori barnet er døbt eller fremstillet efter hjemmedøb:	Stor Heddinge.
Dåbsår og dåbsdag samt - hvis barnet er hjemmedøbt - år og dag for fremstillingen i kirken:	1930 - 15. Juni.
Forældrenes stilling og fulde navne:	Gærdyner Alfred Nielsen og Hustru Else Kathrine Marie f. Andersen

Overensstemmelsen med ministerialbogen bevidnes.
 Stor Heddinge, den 2. juli 1949.
 F. Herreke.
 Prestens sigl.

Nr. 56 Å. A/S Off.-O. Basfod & Co.s forlag. Dansk papir. Stofkl. III. Styrkekl. III.

Elses dåbsattest fra 2. juli 1949

Else omkring 1931

På Tornhøj: 1-Else, 2-Katrine, 3-Alfred
4-Sofie og 5-Lars Christian
de øvrige personer er ukendte
Billedet er på bagsiden dateret: 21/6-32

Else i haven på Tornhøj omkring 1935

Katrine, Else og Alfred i haven på
Tornhøj omkring 1935

Den 29. februar 1936 fik Else en lillebror, som kom til at hedde Jens Aage Nielsen.

Om det skrev Else:

“Det første i min erindring, som jeg kan sætte nøjagtig dato på er den 28. februar 1936. Mine forældre havde i lang tid sagt: “Hvis du ønsker dig en lillebror så læg sukker i vinduet” Jeg var da 5 år. Det var jo også en måde at forberede mig på, at der var en lille søskende på vej. Man snakkede jo ikke så åbent om sådanne sager.

Den 28. om aftenen blev jeg ekspederet ind til min mormor og morfar i dobbeltsengen. Mormor snakkede om, at næste dag kom storken nok med en lillebror til mig. Det skal her indskydes at mine forældre havde en gård på 24 tdr. land i Renge. Tornhøj hed den, og min mormor og morfar boede på gården som aftægtsfolk. De fik kost og logi og en lille lommeskilling hver den 1. i måneden. Jeg holdt meget af dem. Især min mormor følte jeg mig meget nært knyttet til. Det var en sidebemærkning. Sent om aftenen kom så jordemoderen. Hvad det var for en vidste jeg ikke. Hun havde været kørt forkert og havnet hos nogle mennesker på en anden ejendom. De var lige kommet hjem fra fest og konen stod med hat og overtøj på, så det kunne næppe være hende, der havde brug for jordemoder. Det var en voldsom snestorm den nat, så far var jo bekymret, at madammen lod vente på sig.

Næste morgen da jeg vågnede, så jeg ikke noget til min mor. Hun lå inde i soveværelset og havde det elendigt, men mormor tog sig af mig. Jordemoderen klappede mig på håret og sagde: “Sikke et fint hår du har” Jeg tog mig en tur på min gyngehest, den tyede jeg gerne til i mange situationer. Den fik en ordentlig tur. Så sendte de bud efter lægen, der skulle give noget bedøvelse til min Mor, det kunne damen ikke. Endelig kom de og sagde, at jeg havde fået en lillebror, men nu skulle han vaskes inden jeg måtte se ham. Storken havde puttet ham ned gennem skorstenen. Jeg tænkte: “sådan noget vrøvl” Jeg vidste da godt, at lillebror havde været inde i min mors mave, men hvordan han var kommet derind, og hvordan han sådan kom ud, vidste jeg ikke på det tidspunkt rigtig besked med. Det var mig noget af en gåde. Da der var gået et stykke tid kom far og sagde, at nu måtte jeg se den lille, og så skulle vi ind og ønske mor tillykke. Jeg havde på det tidspunkt en fætter på 8 måneder, og han var jo sød og sjov, så det var nok sådan en, men ak

hvor blev jeg skuffet. I den lille seng lå der en miniature af en lille gammel rynket mand. Pæn var han ikke. Han var for tidligt født, så det var derfor. Mor havde vasket dagen før og det var ved vaskebræt og med at pumpe alt vandet op ved vandpumpen i gården.

Vi skulle da hilse på mor med et glas vin, og jeg skulle da også smage. ”Fy for pokker” sagde jeg, og det fik jeg dårlig samvittighed af bagefter, for det var et slags bandeord, og det måtte man ikke sige, så blev Gud ked af det. Mine forældre var meget religiøse i det stille. De lærte mig en aftenbøn i en meget tidlig alder: Jeg er træt og går til ro, lukker min øjne to, fader se med kærlighed, til mit ringe leje ned. De har måske syntes at Fadervor har været for svært at lære for et lille barn. Den lille blev født den 29. februar, og det var på skuddagen, så det var kun hvert fjerde år at den dato kom.

Det var vinter det år med masser af sne. Jeg legede i haven med slæde og byggede snehuler. Ingen tænkte så meget på mig i de dage. Så kom familie og venner med vin og lækre svesketærter og med tøj til den lille. Jeg havde til jul fået en dukke, en af papmache. Den blev vasket og skiftet som lillebror, men snart var den vasket helt hudløs.

Far lavede nogle vers den vinter om Aage, som den lille kom til at hedde. Dengang det var frost og sne - laved Aage en to tre - sådan vældig stor plamage - så det flød ned af hans små bitte hase”

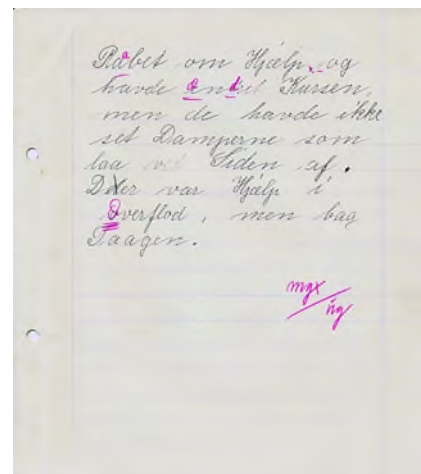
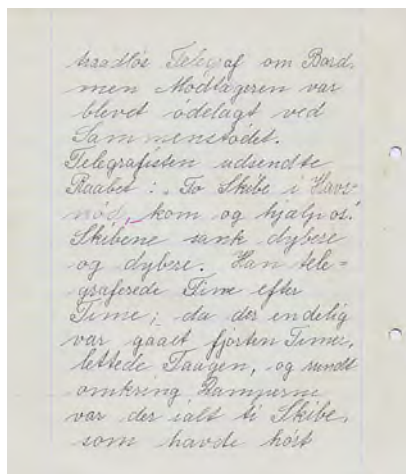
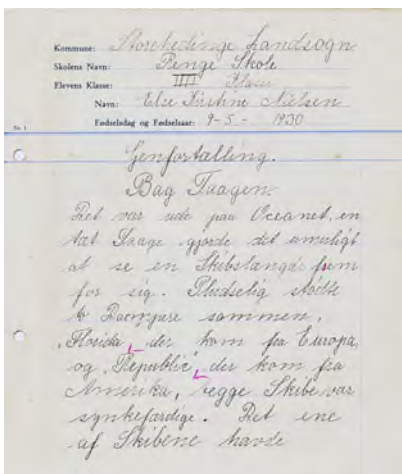
Else, hendes mormor Sofie og Jens Aage
i haven på Tornhøj omkring 1937

Elses skoletid

Else gik først i forskolen, som lå Rengevej 14 i Renge by og havde lærerinden Valborg Hansen. Senere kom Else til skolen for de større elever, og som lå Rengevej 27. Else ønskede ikke at gå i realskolen i Store Heddinge, selvom hendes forældre foreslog det.

Else på gårdspladsen på Tornhøj med sin cykel

En genfortælling i 4. klasse i Renge skole gav Else et mgx/ug

Else fortæller: "Da jeg var lille og gik i skole, var jeg meget underkuet og forknyt. Vi var ikke ret mange børn i skolen, men en måned efter kom der to piger mere, Nora og Tove, de var søstre. Jeg var ligefrem bange for søstrene og de andre. Nora var 2 år ældre end mig og Tove ½ år ældre. Nora blev i lang tid min plageånd. Hun drillede altid. Men det var da kun 1 år, så kom hun over i den store skole, som vi kaldte det. Men derhjemme havde jeg en dejlig barndom. Så skulle jeg over i den store skole og det gik da også nogenlunde.

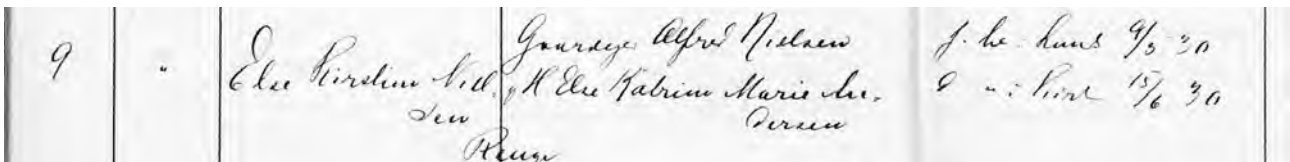
Nora og Toves mor var polak. Hun var nok kommet til landet som roehakker. Hun var en stor tyk kone og var katolik. Den tro skulle pigerne også opdrages i. De gik i katolsk skole i Næstved et år og blev så konfirmeret. De havde store billeder af jomfru Maria hængende på væggen. Da jeg blev større kom jeg en del i deres hjem, og det skete også at vi alle tre var i biografen i Store Heddinge en søndag eftermiddag. Jeg var både med til Noras og Toves konfirmationer, og jeg har tit tænkt hvilken tone deres gæster brugte. Havde mine forældre vidst det, havde jeg nok ikke fået lov at tage med, men jeg tog nu nok ingen skade af det. Forældrene var meget søde og flinke over for mig."

Else konfirmeres

Konfirmationsforberedelse. Billedet er taget foran Store Heddinge kirke
Pastor Fritz Henneke står øverst til højre

Else beretter: ”Da jeg kom i puberteten følte jeg selv, at jeg blev lige som et andet menneske. Jeg havde hidtil været lille og tynd og tit halvsyg. Nu voksede jeg og udviklede mig, og blev fri og glad og havde mange veninder og vi skulle til at gå til præst. Det var en vidunderlig tid. Pastor Henneke var så flink. Han var på alder med mine forældre, så vi syntes ikke han var så gammel. Han var frisk, og vi kunne vældig godt lide ham. Og så skulle vi konfirmeres. Det glædede vi os selvfølgelig vanvittigt til. Den 2. april 1944 blev jeg konfirmeret. Jeg havde fået så meget fint Tøj. En dejlig hvid taftskjole havde jeg på. Det var en meget højtidelig stund, for os unge, ja næsten børn, at stå over for. Jeg fik et væld af gaver. Et ur af de 3 kære, men jeg syntes, at den aften var så tam. Jeg hungrede og længtes efter, at der skulle ske noget. Jeg kunne ikke rigtig tænke mig, at nu var det forbi og kun den grå hverdag tilbage”

Elses konfirmation opført i Store Heddinge kirkebog den 2. april 1944

Elses konfirmationsbillede til venstre.

Til højre armbåndsuret, som Else fik i konfirmationsgave af sin mor, far og lillebror Jens Aage

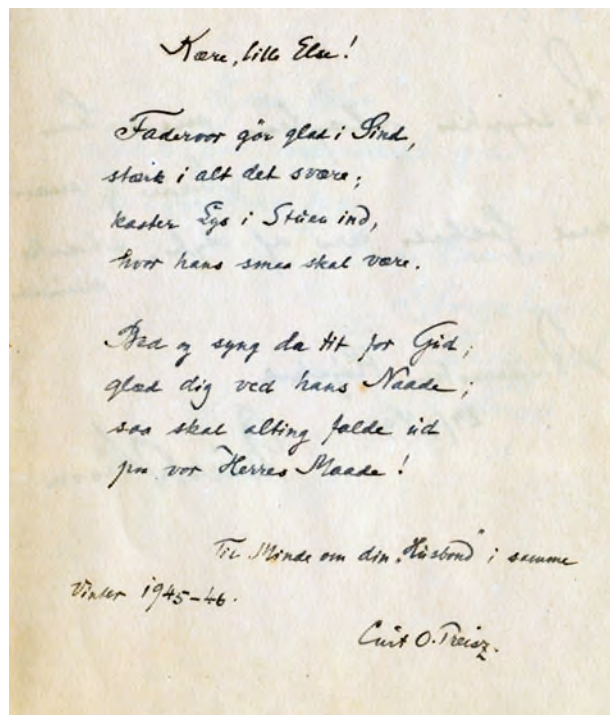
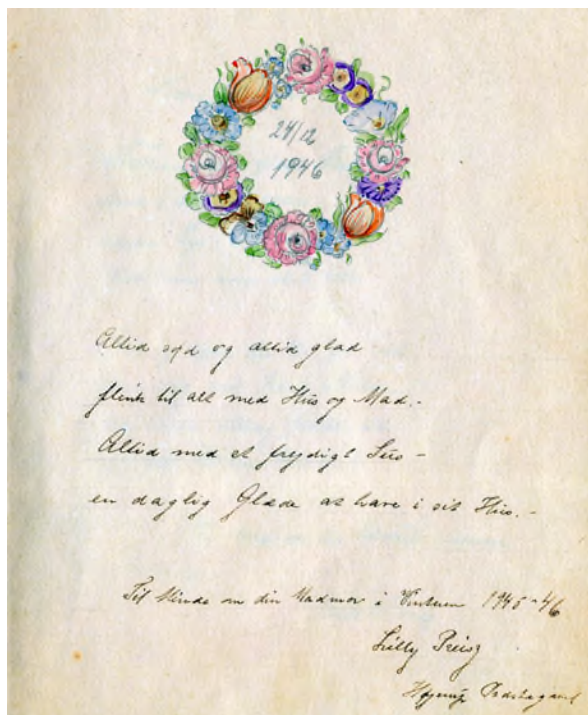
(WALZGOLDDOUBLE
20 MIKRON betyder at uret var guldbelagt)

Bagpå med initialerne EN
(Else Nielsen)

Ud at tjene

Else gik hjemme på Tornhøj i ca. 1½ år efter hun var konfirmeret, fra 2. april 1944 til 31. oktober 1945. Den 1. november 1945 kom hun i huset ved præsten i Højjerup, Carl Otto Preisz, hans kone Lilly og deres to piger. Lise på 13 og Mette på 10 år. Else var glad for at være i præstegården, men efter ½ år tog hun hjem på Tornhøj igen og var der i 1 år.

Lilly Preisz og Carl Otto Preisz skrev begge i Elses poesibog i 1946

Else fortæller: “Da jeg havde været hjemme et års tid, fik jeg også lyst til at prøve at komme ud at vise de andre, at jeg godt kunne og for at overbevise mig selv. Jeg kom en del sammen med Kirsten, og hun tjente hos Pastor Preisz. Hun anbefalede så mig, da hun skulle rejse. Det blev så til at jeg rejste der op til nov 1945, 15½ år gammel. Det var en hård tørn. Jeg græd og havde hjemve. Det var forfærdeligt, og jeg bad til Gud og den gode Gud hjalp mig så godt, og jeg faldt sådan til efter hånden. Men hvis ikke Gud havde hjulpet mig, ved jeg ikke hvordan jeg nogensinde skulle have holdt det ud. Til maj 1946 skulle jeg så hjem, og der var sorg i præstegården, for de var efterhånden blevet så glade for mig, og jeg for dem. Så fru Preisz og jeg græd ved afskeden. Jeg græd da jeg kom, og jeg græd da jeg gik. Jeg savnede dem i Højjerup, så jeg besøgte dem af og til.”

Else tog hjem på Tornhøj og hjalp til på gården. Hun var hjemme et år, fra 1. maj 1946 til 30. april 1947

Else var igennem flere år medlem af Storehedinge og Omegns Ungdomsforening
Her et medlemskort fra sommeren 1947

På tandem-cykeltur til Jylland i 1946

Else var på tandem-cykeltur med en veninde der hed Kirsten, i perioden 22. juni 1946 til 30. juni 1946. De cyklede fra Renge til Falster, Lolland og Nakskov. Med færgen til Langeland og videre til Tranekær. Else skriver dagbog, men der mangler nogle sider. De er revet ud. Der er kort fra Svendborg (dog sendt fra Sønderborg 25. juni), Sønderborg, Dybbøl Mølle og 2 fra Åbenrå.

1.
Min Sommerferietur 1946
Nu vil jeg fortælle lidt om hvordan
Kirsten og min Cykeltur forløb
og hvordan den blev så planlagt.
Allerede i April måned begynde
Kirsten og jeg at tænke paa
at Cykle en Tur i vores Sommerferie
hvor den vi fik Ideen med sig
høje, men i begyndelsen var
jeg nok at vi mente det aldrig
blev til noget, men alligevel
omstode vi os om det at vi
forstod først syntes de det var
helt umuligt, men efterhaanden
fik vi dem til at sige ja
vi skulle saa tage en Tandem
og det blev saa planlagt til at vi
skulle starte kortag den 22. juni

dylemme og den vil
saa i vore Landing
saa et lyst skind
og saa to stors Piger
der brugte to Synesjeld
paa Tandem og med
Dybscet jeg vil haabe
vi en anden Sammeniger
Man kanme paa Tur
jeg vil ogsaa haabe at
mange andre unge vil
saa være Ensigel
og og Cykle en Tur
det er hverdags
den Møde af Møde book

Starten og slutningen på Elses dagbog: "Min Sommerferietur 1946"

vi har faaet en
Seng at ligge i saa
jeg maa derop
Kirsten er gaaet, nu
hun er ogsaa en
Sovetryne.
Hermed mange
kærlige hilsender
og god Nat fra
jeres allesammen
Mims Else

Sønders Forlag København 1946 - Åbenrå 49

Åbenrå, Kirken

Else skrev på et af kortene fra cykelturen: "vi har faaet en Seng at ligge i saa jeg maa derop Kirsten er gaaet nu hun er ogsaa en Sovetryne. Hermed mange kærlige hilsender og god Nat fra jeres alle sammen Mims Else - hvordan gaar det med Laden"

Else og Kirsten kørte hjemad over Odense, Nyborg. Med færgen over Storebælt til Korsør, Slagelse, Sorø, Køge, Strøby, Store Heddinge og til Renge. Turen havde kostet dem hver 100 Kr.

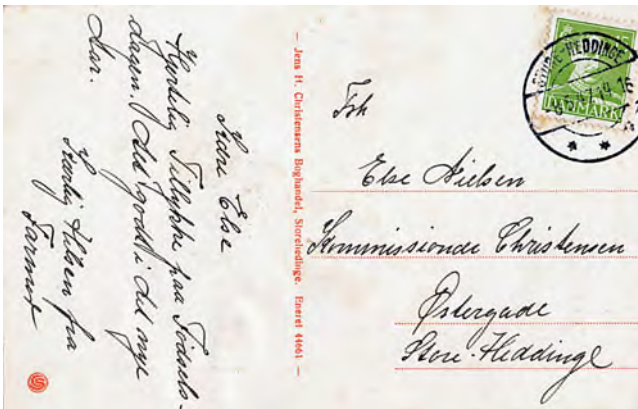
Ud at tjene efterfølgende

Else gik meget til gymnastik i sin ungdom. Året er omkring 1945-46

Else fortæller: “Alis Polsen kom jeg sammen med dengang, og vi gik til gymnastik. Så kom højsommeren. Det er nu rart at være hjemme selvom man må slæbe. Så begyndte folkedansen, det var en herlig tid. Så til november rejste Alis til byen. Så kom Rita og vi gik til gymnastik. Grete, Rut og jeg gik også i aftenskole i Højerup, hvor Østerby og Preisz var lærere. Efter jul brækkede præsten benet. Det var en langvarig historie. Så kom foråret 47, og jeg ville gerne ud at tjene igen. Far var dårlig og lå i sengen af og til, og deraf blev mors nerver jo dårlige, men enden på det hele blev, at vi fik en karl, og jeg rejste op hos Kommissionen”

Else tjente hos kommissionæren, Hans og Karen Marie Christensen, Østergade 27, Store Heddinge, fra 1. maj 1947 og til 30. april 1949.

Else fik i 1947 et fødselsdagskort af sin farmor, Birthe Nielsen. På det tidspunkt var Else husassistent hos “Kommissionærens” Villaen t.h. på postkortet er Købmand Richters, Østergade 18, Store Heddinge

Else fortsætter: “Sommeren 47. I begyndelsen var det temmelig sørgelig. Fruen var bedrøvet over at herren var syg det var der vel heller ikke noget at sige til, men efterhånden som vi lærte hinanden at kende, og han blev rask, gik det skam godt. Jeg havde en dejlig sommer, og om vinteren blev jeg og havde det også rart, men så kommer der det med mit dystre Sind. Blot Gud vil hjælpe mig med det, så jeg kan blive lidt mere mild og god og ellers fremdeles hjælpe mig. Det ber jeg ham om. Nu er det Sommer igen, og det er 48. Nu er jeg 18 Aar. Jeg er blevet i Østergade 27, og har det godt. Det kan jeg takke Gud for”

Elses skattekort 1948-1949

Store-Heddinge Kommune. Husassistent, Frøken Else K. Nielsen,
 Skattebillet 1948-49. Østergade 27.

	Personlig Komm.skate	Kirkeskat	Indkomst-skat til Staten	Formueskat til Staten	Fælles-komm. Indk. skat	Fælles-komm. Form.skat	Ejendoms-skat	Ialt for Aaret	Pr. Rate	Løbe Nr.
345	21120	924	7600		4100			33744	4218	345

1948-49 8 Rate Sidste Indbet.dag 3. April 1949	Skat Renter Gebyr	42, Kr. 18 Øre " " " "	1948-49 7 Rate Sidste Indbet.dag 3. Marts 1949	Skat Renter Gebyr	42, Kr. 18 Øre " " " "
Betalt		42, Kr. 18 Øre	Betalt		42, Kr. 18 Øre
Not.: <i>Amicksen</i>		Store-Heddinge Kæmnerkontor, den 4/4 1949.	Not.: <i>S. Blomsten</i>		Store-Heddinge Kæmnerkontor, den 3/3 1949.
1948-49 6 Rate Sidste Indbet.dag 4. Februar 1949	Skat Renter Gebyr	42, Kr. 18 Øre " " " "	1948-49 5 Rate Sidste Indbet.dag 4. November 1948	Skat Renter Gebyr	42, Kr. 18 Øre " " " "
Betalt		42, Kr. 18 Øre	Betalt		42, Kr. 18 Øre
Not.: <i>Amicksen</i>		Store-Heddinge Kæmnerkontor, den 4/2 1949.	Not.: <i>Blomsten</i>		Store-Heddinge Kæmnerkontor, den 3/11 1948.
1948-49 4 Rate Sidste Indbet.dag 4. Oktober 1948	Skat Renter Gebyr	42, Kr. 18 Øre " " " "	1948-49 3 Rate Sidste Indbet.dag 3. September 1948	Skat Renter Gebyr	42, Kr. 18 Øre " " " "
Betalt		42, Kr. 18 Øre	Betalt		42, Kr. 18 Øre
Not.: <i>Amicksen</i>		Store-Heddinge Kæmnerkontor, den 4/10 1948.	Not.: <i>Amicksen</i>		Store-Heddinge Kæmnerkontor, den 3/9 1948.
1948-49 2 Rate Sidste Indbet.dag 4. August 1948	Skat Renter Gebyr	42, Kr. 18 Øre " " " "	1948-49 1 Rate Sidste Indbet.dag 4. Juni 1948	Skat Renter Gebyr	42, Kr. 18 Øre " " " "
Betalt		42, Kr. 18 Øre	Betalt		42, Kr. 18 Øre
Not.: <i>Amicksen</i>		Store-Heddinge Kæmnerkontor, den 4/8 1948	Not.: <i>Amicksen</i>		Store-Heddinge Kæmnerkontor, den 4/6 1948.

**Else tjente i 1948-1949 hos Kommissionær Christensen
 Østergade 27, Store Heddinge**

Skattekortet oplyser: Husassistent, Frøken Else K. Nielsen, Østergade 27, Store-Heddinge, skal betale 337,44 kr. i skat, fordelt på 8 rater. Hvad Elses løn var vides ikke nøjagtigt, men om vinteren fik en husassistent normalt ca. 180 kr. om måneden og om sommeren ca. 220 kr.

Antvorskov højskole sommeren 1949

Else tog på Antvorskov højskole, Liselundvej 14 i Slagelse, i øvrigt samme højskole som hendes far, Alfred Nielsen, havde været på i vinteren 1925/26. Else startede på højskolen den 3. maj 1949 og var der til 30. juli 1949. Else var der sammen med sin veninde Inger Koefoed Jensen, Råbjerggård, Råby, nord for Store Heddinge. De boede 3 piger på værelset: Else, Inger og en pige ved navn Ruth Bagger Christensen fra Svinø. Værelset havde navnet "Halland".

Else skrev dagbog under hele opholdet på Antvorskov højskole. Hun skrev stort set hver dag i dagbogen, og fortæller om stort og småt i de tre måneder højskoleopholdet varede. Mange af højskolekammeraterne havde Else forbindelse med i mange år efter.

Else startede sin dagbog fra højskolen således:

"Antvorskov d 3-5-1949

I dag er vi saa ankommet til Højskolen, vi bor tre paa det Værelse hvor jeg bor, det er et mørk Værelse ud mod Gaarden, saa det er jo ikke saa spændende, men det gaar vel med det. I Morgen skal vi have Prøvestil og regning jeg haaber det gaar godt, hvordan mon de derhjemme har det jeg haaber ikke de savner mig alt for meget, nu vil jeg saa slutte for i Dag og gaa i Seng God Nat.

Den 4-5

I dag har vi haft en dejlig Dag. Da kl. var 7 stod vi op 7³⁰ Morgenmad Morgensang. Saa købte vi Bøger dernæst var vi til Prøvestil det er spændende hvordan det gaar. Saa var der en god Pause før Middag vi fik Rabarbersuppe og Frikadeller. 1³⁰ var vi alle sammen nede at se Ruinerne saa var der Prøveregning saa snakkede vi med Elin om Gymnastik fra 5-6 var der Foredrag et godt Foredrag, bare det vil blive ved at være saa godt skal vi nok holde os vaagne. Kl. 6 Aftensmad og efter Aften var vi i Slagelse til en kort Gudstjeneste og bagefter var vi paa Torvet at høre Befrielsesbudskabet saa gik vi hjem paa Værelserne og fjasede lidt derefter Kaffe og saa op at skrive lidt før man gaar i Seng. Her er saa mange søde Piger saa vi skal nok faa en god Sommer Slut"

Else på Antvorskov højskole sammen med sommerholdet i 1949. Forstander Erik B. Nissen i midten

Elses højskolebillede. Hun fyldte 19 år under sit ophold på højskolen

Else, Inger Kofoed Jensen og Ruth B. Kristensen boede sammen på værelse "Halland"

Else berettede om sin 19 års fødselsdag:
"9 Maj 1949

I Dag har det saa været min 19 Aars Fødselsdag i Morges da jeg vaagnede fik jeg Gave af Inger, paa Sengen jeg var lidt bange for Dagens forløb, men det gik godt. Formiddagen forløb normalt der var kun 1 Par enkelte der opdagede noget saa til Middag var der jo mange Pakker saa opdagede Forstanderen det og gratulerede jeg fik Hjemmefra Undertøj og Friserslag af Mor og Far 5 Kr af lille Aage 10 af Mor og Far 5 Kr af Mormor og Morfar – Anne-Lise P var også inde at ønske Tillykke hun er sød – en Æske dejlige Smaakager af Farmor, 1 Pakke Gotter af Commisjonens. Chokolade af Tante og Farbror. Chokolade af Grethe Petersen 1 Vase af Inger. Brev fra Gudrun. Æbler Hjemmefra saa om Eftermiddagen havde vi Barnepleje det var saa væmmeligt at jeg var ved at besvime, nu ved jeg at jeg ikke kan være Sygepleger-ske.

Efter Aften var der en hel Bunke Piger oppe hos os saa blev vi enige om at gaa en Tur til Byen. Det var Alma Danielsen Rut Helbo, Anne-Lise Boesen Anne Marie Inger og jeg øg (Karen og Agnethe men de padsede nu noget sig selv. Karen er ikke rigtig til at vurdere, det er et kedeligt Punkt. Da vi saa kom hjem trakterede jeg

Else blandt veninderne på Antvorskov højskole

Fra venstre: Else, Alma, Inger og ukendt pige. Else blev gode venner med Alma Danielsen fra Vinderslev i Jylland. De holdt forbindelsen i mange år

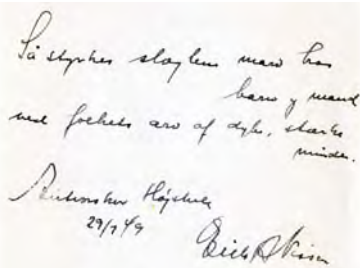
med Kiks, med Marmelade paa, Bolsjer Æbler og Saftvand til en hel Bunke det var skam ellers Sjovt der var Flag paa Bordet vi havde spist noget inden vi gik Tur og nu spiste vi saa videre saa omsider var det Kafetid og vi gik ned til det. Forstanderen spurgte hvor gammel jeg var, og saa sang vi en om den skønne i sit 18 Aar. Saa var den Dag gaaet og den var sluttet dejligt syntes jeg, Jeg har et meget svingende Sind, men jeg haaber det bliver lyst nu. De ønskede mig alle Tillykke det var dejligt Tak for i Dag"

Elses "fristil" på Antvorskov højskole i sommeren 1949

Husassistenters forhold.

"Jeg har haft to pladser i mit liv da jeg var 15 Aar fik jeg lyst til at komme ud, for jeg syntes at dem der går hjemme det meste af deres ungdom bliver nogle kedelige nogle min Far har en faster af den type som jeg nødigt ville ligne, den plads jeg fik var i Højerup præstegaard ved Stevns klint, det var nogle vældig flinke mennesker, de havde 2 små piger en på 10 år og 1 på 13. Det var jo sådan lidt vemodigt at skulle forlade hjemmet, men det gik da snart over, arbejdet vil jeg ikke skrive noget videre om for det ved vel de fleste hvad en husassistent laver, det er forholdet mellem Herskabet og Pigen. Det var altid saadan at jeg sad inde hos dem om Aftenen og det syntes jeg også er dejligt især så længe man ikke er ældre, for når man bliver lidt ældre vil man gerne have lidt for sig selv, jeg spiste også sammen med dem, jeg syntes også til daglig når der ikke er gæster er det noget pjat at Pigen skal sidde alene ude i køkkenet. Hun er da også et menneske selv om mange ikke regner en husassistent for ret meget mere end et redskab jeg syntes absolut at Herskabet skal tale med deres piger om andet end lige at vaske op og lave mad, der skulle gerne være tid til at drøfte andre ting. Jeg var meget glad for den plads selvom Fruen var meget nervøs og til tider syg, hvis bare man kunne gøre det hele som det skulle være var hun saa sød og flink jeg var der en vinter og var meget ked af det da jeg skulle skilles fra den hyggelige præstegård, der er nu noget ved sådan et præstehjem en egen stemning. Jeg rejste nu hjem og var hjemme et år, så fik jeg lyst til at prøve en anden plads, det er slet ikke så let at bestemme sig for hvor man skal tage hen, jeg kunne tænke mig at komme til Byen, når man er fra landet vil man gerne se noget andet, det endte så med at jeg fik plads hos Kommissionæren i Storeheddinge. Det var lidt ældre mennesker nær ved de 60. Jeg havde hørt det var en god plads og den tog jeg, det har jeg heller ikke fortrudt, de var noget så søde og flinke, og der gik jeg som jeg var hjemme, næsten som et medlem af familien. Der foregik meget i de 2 år jeg var der. Deres to børn blev gift datteren og Svigersønnen overtog forretningen, da Chris havde haft Herniblødning og vel aldrig bliver rigtig rask, de unge fik en lille pige, og da de bare havde en lejlighed i byen kom de hjem hver dag. Dem fik jeg også en del at gøre med, de var også vældig søde. Det vil enhver forstå at det var svært for mig, der altid har svært ved at skifte, at rejse fra disse rare mennesker som jeg var kommet til at holde af, selvom jeg vidste at det nok var en dejlig sommer jeg gik i møde på højskolen, men nu er den tid jo snart forbi, så skal man videre på banen hvorhen ved jeg endnu ikke. Jeg vil håbe at jeg vil blive lige så flink ved mine piger hvis jeg engang får nogle sådan, men jeg kan da godt forstå at fruene bliver iriteret for vi piger er jo ikke altid så søde som vi burde være vi har jo alle vores fejl"

Else sluttede dagbogen med at skrive: "Nu er dette Højskoleophold forbi men jeg håber at det stadig vil virke i mig hvad her blev skabt. Det skulle ikke gerne bare være en dejlig sommer at se tilbage på som et skønt minde. Nej hver især skulle gerne have fået noget med sig hjem at leve videre på. Det opdager vi nok med tiden. Tak for den dejlige tid En gylden Sommer gik sin gang og blev et fagert minde"

Højskoleforstander Erik B. Nissen skrev i Elses poesibog den 29. juli 1949:

"...så styrkes slægtens marv hos barn og mand ved folkets arv af dybe, stærke minder."

Fra sangen: "Som dybest brønd gi'r altid klare vand" Af Jeppe Aakjær - 1916

Tiden efter højskolen

Efter Else havde været på højskole, var hun hjemme på Tornhøj i 3 måneder, fra 1. august 1949 til 31. oktober 1949. Hun kom derefter i huset fra 1. november 1949 ved Bagermester J. P. Hansen, Algade 41, Store Heddinge. Der var Else frem til 30. april 1950. Hun tog så hjem på Tornhøj i et halvt år, fra 1. maj 1950 og frem til 31. oktober 1950. Derefter kom Else i huset ved kommissionærens datter Meta Grethe Christensen, som var født i 1922 i Store Heddinge. Meta var i 1947 blevet gift med Børge Nielsen og boede Østergade 39, Store Heddinge. Else var her fra 1. November 1950 til 30. april 1951.

St. Heddinge, d. 1-4-51.

Frøken Else Nielsen har været hos os fra 1. November 1950 og hos mine Forældre i 2 Aar, og det er i fuld Forståelse med os, at hun nu gerne vil se andre Forhold og rejser herfra. Hun er i alle Retninger dygtig og selvstændig og har selv klaret Rengøring og daglig Madlavning til fuld Tilfredshed. Else er i enhver Henseende tro og pålidelig, venlig og altid i godt Humør og det vil for enhver Familie være en Gevinst at faa hende som Hushjælp. Saavel Mor som jeg kan derfor kun give hende vores bedste anbefaling med paa Vejen.

Med venlig
Meta Nielsen,
Østergade 39,
St.-Heddinge.

St. Heddinge, d. 1-4-51.

Frøken Else Nielsen har været hos os fra 1. November 1950 og hos mine Forældre i 2 Aar, og det er i fuld Forståelse med os, at hun nu gerne vil se andre Forhold og rejser herfra. Hun er i alle Retninger dygtig og selvstændig og har selv klaret Rengøring og daglig Madlavning til fuld Tilfredshed. Else er i enhver Henseende tro og pålidelig, venlig og altid i godt Humør og det vil for enhver Familie være en Gevinst at faa hende som Hushjælp. Saavel Mor som jeg kan derfor kun give hende vores bedste anbefaling med paa Vejen.

Venligst
Meta Nielsen,
Østergade 39,
St.-Heddinge.

Elses anbefaling fra kommissionærens datter Meta Nielsen, 1. april 1951

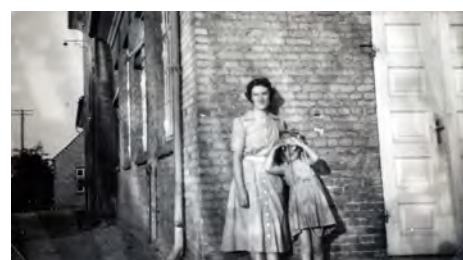
Else tjente derefter på Krarup mejeri fra 1. maj 1951 til 31. oktober 1951. Det var mens Else var i Krarup, hun mødte Tom, som var mejerist på Ringe mejeri. Else rejste dog hjem til Tornhøj 1. november 1951 og var der indtil 30. april 1952.

Krarup mejeri - 1957
Sylvest Jensen Luftfoto

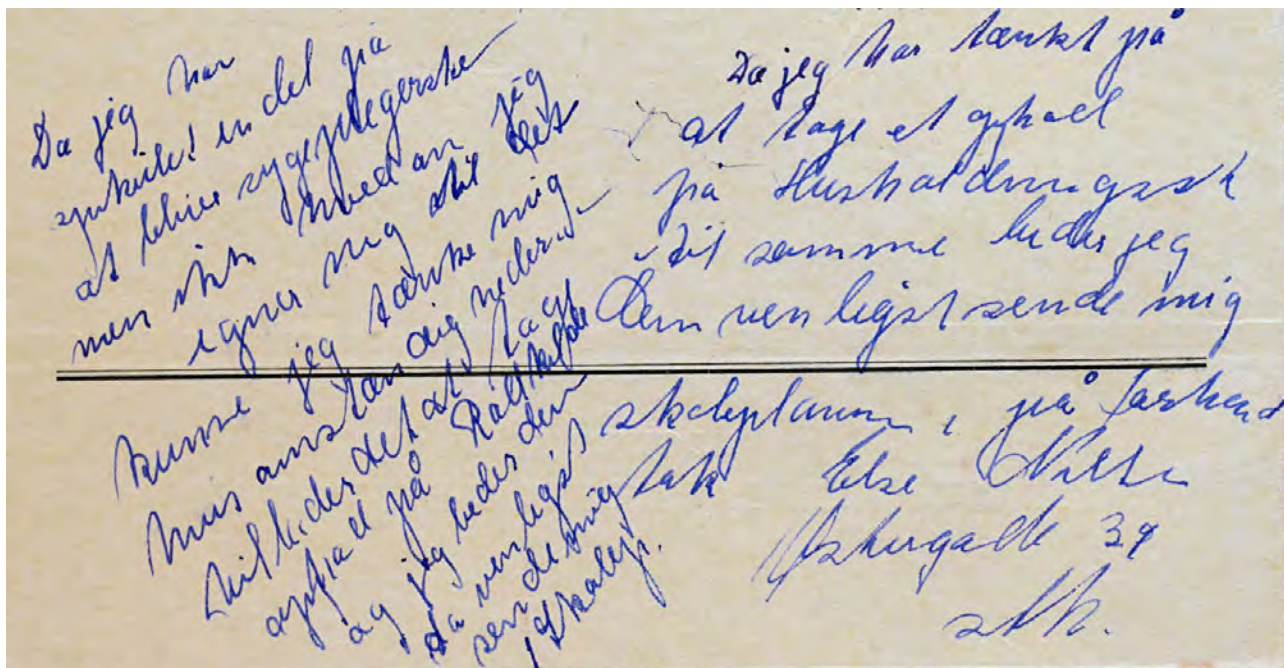
Else blandt Krarupmejeristerne

Else på Krarup mejeri 1951

Elses ansøgning om højskoleophold på Rødkilde

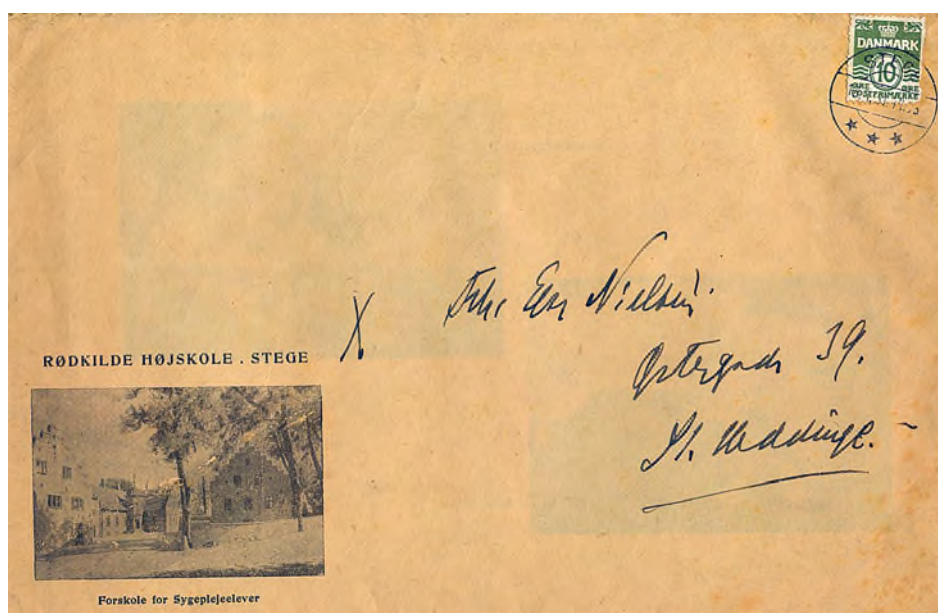
Else havde en veninde Nora, der den 3. maj 1946 rejste på Rødkilde Højskole i Stege, som var Forskole for Sygeplejeelever.

Else skrev selv efter skoleprogram til Rødkilde Højskole og en husholdningskole omkring 1951. Her er udkastene til ansøgningerne:

”Da jeg har spekuleret en del på at blive sygeplejerske men ikke hved om jeg egner mig til det kunne jeg tænke mig hvis omstændighederne tillader det at tage ophold på Rødkilde og jeg beder dem da venligst sende mig 1 Skolep.”

”Da jeg har tænkt på at tage et ophold på Husholdningsssk til sommer beder jeg dem venligst sende mig skoleplanen på forhånd tak Else Nielsen Østergade 39 StH”

Else modtog optagelsespapirerne til Rødkilde Højskole den 13. juli 1951, men de blev aldrig sendt

Else i Ringe

Else tog igen ud at tjene. Denne gang var det i Ringe. Hun var fra 1. maj 1952 i huset ved ejerne af en herre- og damefrisørsalon. Familien hed Davidsen og boede Algade 8 i Ringe. Huset er i dag revet ned. Her var Else indtil 31. oktober 1952. Else fik dog ca. 1 uges ferie og var hjemme og hjælpe til ved hendes forældres sølvbryllup, der blev holdt den 7. oktober 1952.

Else tog hjem og var på Tornhøj fra 1. november 1952 til 31. december 1952.

Else og Tom i haven på Tornhøj i forbindelse med Elses forældres sølvbryllup den 7. oktober 1952

Stående fra venstre: Jens Aage, Katrine, Else og Alfred
Siddende fra venstre: Sofie, Christian og Tom

Else på syskole i Sødning i foråret 1953. Hun boede ved tømreren Henriksen i Sødninge

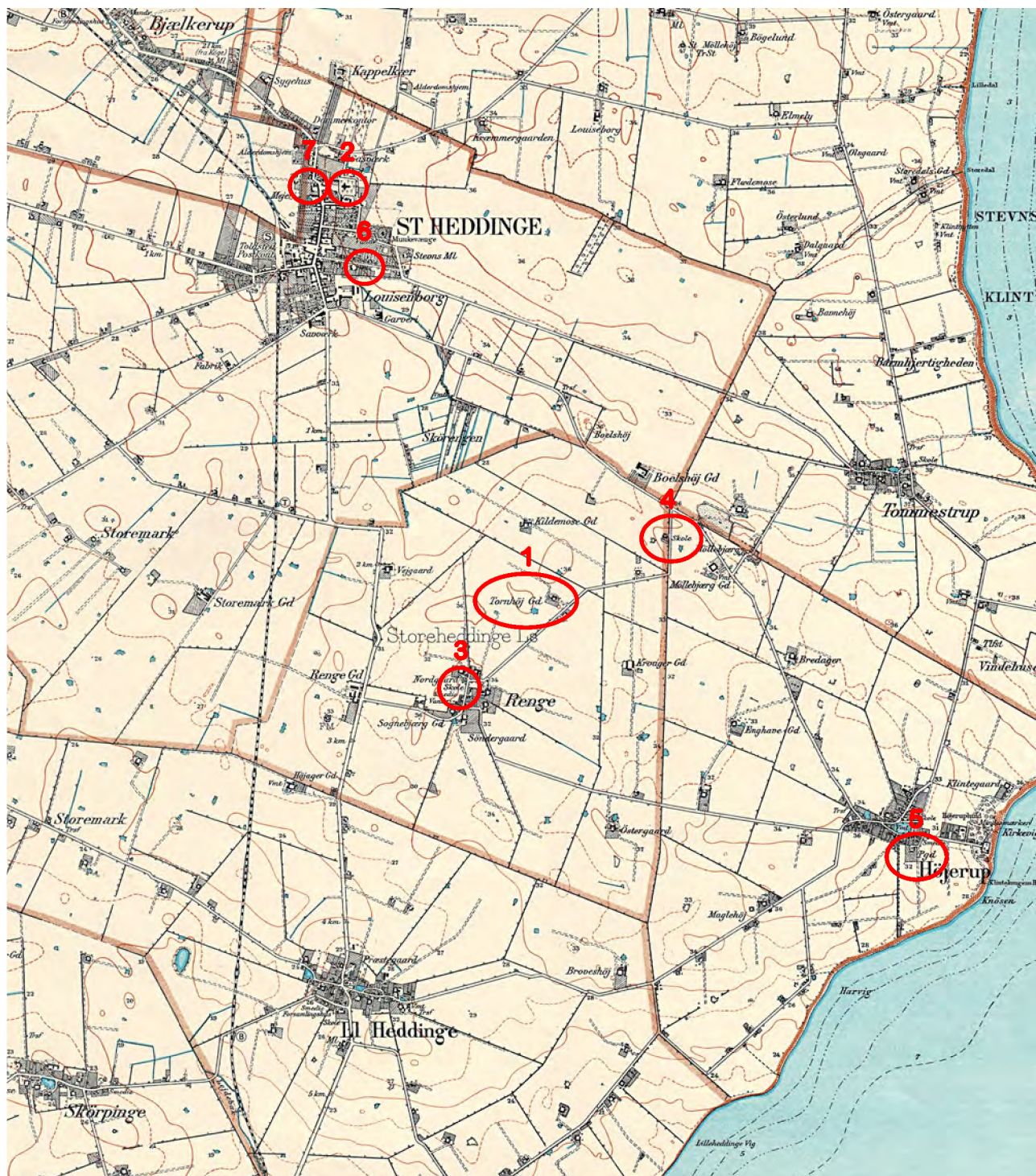
Else tog 1. januar 1953 på Sødning fag- og tilskærerskole på sykursus i 3 måneder, indtil 31. marts 1953. Else boede, mens hun var på sykurset, ved tømreren Henrik R. Henriksen, Sødningevej 6, 5750 Ringe og fik kost og logi mod at lave husligt arbejde i sin fritid. Derefter tog Else hjem på Tornhøj i en måneds tid, fra 1. april 1953 til 30. april 1953.

Hvenegård 1954
Sylvest Jensen Luftfoto

Else tog dernæst tjeneste på Hvenegård i Lørup fra 1. maj 1953 til 31. oktober 1953 og tog efterfølgende hjem på Tornhøj 1. november 1953. Et bryllup skulle forberedes. Else var på Tornhøj indtil 30. november 1953.

Kort over Renge, Store Heddinge og Højerup

- 1 - Tornhøj, Rengevej 21, Renge - Else blev født her 9. maj 1930
- 2 - Sankt Katharina kirke i Store Heddinge, Kirketorvet 9 - Her blev Else døbt i 1930, konfirmeret i 1944, gift i 1953 og Lillian døbt i 1956
- 3 - Renge forskole, Rengevej 12 - Else gik i skole her de første år
- 4 - Renge skole, Rengevej 27 - Else gik i skole her de sidste år
- 5 - Højerup Præstegård, Præstegårdsvej 4 - Elses første tjenesteplass 1945-1946
- 6 - Østergade 27, Store Heddinge - Else var i huset ved "kommissionæren" fra 1947 til 1949 og senere ved datteren Meta og Børge, Østergade 39 fra 1950 til 1951.
- 7 - Bagermester J. P. Hansen, Algade 41, Store Heddinge - Else tjente her 1. nov. 1949 til 30. apr. 1950

Else og Toms første møde i Bakkelunden

Else og Tom mødtes for første gang til Skt. Hansfest i Bakkelunden, Kirkevej 2A, i Kværndrup lørdag den 23. juni 1951. Tom var taget alene til fest, da hans kammerat Johannes ikke ville med. Else tjente på det tidspunkt på Krarup mejeri og Tom tjente på Ringe mejeri.

Bakkelunden i Kværndrup, var en gammel grusgrav, som blev omdannet til et "lystanlæg". Der blev indviet den 9. juli 1905. Her blev holdt skyttefester, Skt. Hansfester, m.v. Her mødtes Else og Tom den 23. juni 1951

Kære Else,
Jeg kan altså ikke komme med i aften.
Jeg tror nok jeg kender Tom, men han kender ikke mig. Hedder han Clausen til efternavn? Har han en bror der hedder Leo? Har han fire søstre der hedder Grethe, Ulla, Oda og Anny? Hvis han har det, så har hans søster Grethe og Ulla tjent hos os, da vi boede i brugsen. Jeg har været med Grethe hjemme et par gange, da han var her. Men han har jo ikke tænkt det, det er over seks år siden. Kan det passe, at han var mejerist i Trunderup dengang? Jeg kom i tanke om det, da du sagde, at du skulle til Kværndrup.
Du sagde noget om, at du var her mandag. Hvis du er det, så tag og stik ned hos mig om eftermiddagen. Mor skal til Odense, og kommer hjem med seksbilen. Jeg kommer ganske vist først hjem ved halvfemtiden, men nu kan du se.
Kærlig hilsen Bente.

Kære Else

Jeg kan altså ikke komme i aften.

Jeg tror nok jeg kender Tom. Men han kender ikke mig. Hedder han Clausen til efternavn? Har han en bror der hedder Leo? Har han fire søstre der hedder Grethe, Ulla, Oda og Anny? Hvis han har det, så har hans søster Grethe og Ulla tjent hos os, da vi boede i brugsen. Jeg har været med Grethe hjemme et par gange, da har jeg set ham. Men han kan jo ikke huske det, det er over seks år siden. Kan det passe, at han var mejerist i Trunderup dengang? Jeg kom i tanke om det, da du sagde, at du skulle til Kværndrup.

Du sagde noget om, at du var her mandag. Hvis du er det, så tag og stik ned hos mig om eftermiddagen. Mor skal til Odense, og kommer hjem med seksbilen. Jeg kommer ganske vist først hjem ved halvfemtiden, men nu kan du se.

Kærlig hilsen Bente

En (ukendt) Bente skrev i et brev til Else og fortalte om Tom
Det var da Else tjente på Krarup mejeri fra 1. maj 1951 til 30. oktober 1951

Else og Tom inden brylluppet

Else skrev i et brev:

”Kære alle sammen

Ringe d 30 Maj 1952

Jeg sidder og har det meget hyggeligt i en dejlig stue og med musik fra radioen, man må jo sørge for at indrette sig så hyggeligt som muligt. Ja, jeg er altså kommet til Fyn igen denne gang i Ringe hos Mit Herskab har en herre og damefrisørsalong, og i aften har de åbent til 8, så de skal snart have kaffen Jeg er ellers glad for at være her de er meget flinke Fruens Far er her også og så har de en dreng på 7 år. I forbavses vel over at jeg vil til Fyn igen, men det har sin årsag, jeg skal nemlig betro jer at jeg har truffet en Fynbo men han er i Padborg for tiden han er til omskoling som soldat men han kommer hjem Pinsedag, han er mejerist her på Ringe Mejeri. Jeg kommer nok ikke til elevmøde i år selvom det ikke er lysten der mangler, nu må vi se. Min veninde som jeg rejste her over sammen med i fjor er ude på Ryslinge Højskole, så jeg får lidt smag på Højskolen igen, jeg har været derude nogle gange i den sidste tid, en aften var jeg med nede at se lysbilleder, og få kaffe, men man føler sig nu lidt udenfor, for de glør jo alle sammen, men det er vel i grunden ikke så mærkeligt. Jeg skulle også ud at besøge Alma og Holger, men hun er jo i Jylland for tiden jeg snakkede med Holger i telefonen i aftes”

[Her sluttede brevet. Hvem det var til vides ikke. Formodentlig nogle veninder fra Antvorskov højskole - og om de fik det, er ukendt]

Tom og Else på ferie på Tornhøj i sommeren 1952

Else og Tom havde kendt hinanden i over 2 år og 4 måneder. Fra 23. juni 1951 til de blev gift den 11. november 1953.

Else og Tom, Tornhøj
sommeren 1952

Else og Tom i haven på Tornhøj
sommeren 1953

Brylluppet

Else og Tom blev viet i Store Heddinge kirke den 21. november 1953. Festen blev holdt på Tornhøj i en træpavillon midt på gårdspladsen, og der var opsat varmeovne. Der var to gårdmusikanter der spillede til festen og hyret kogekoner til madlavningen

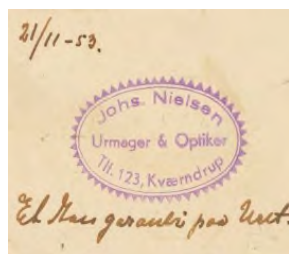
14	<p>Vyift. Hjemmet <u>Tom Feliks Højby Clausen</u> Ringe sogn, Svendborg Amt. f. 24 Oktober 1925; Gæstes sogn Svendborg Amt, søn af Hjemmet Karl Arnold Clausen og Hustru Ellen Marie Christ. Clausen</p>	<p>Vyift. Succesfuld Else <u>Ernstine Nielsen, Ryslinge</u> sogn Svendborg Amt. f. 9 Maj 1930; Ringe, Datter af Gaardens Alfred Nielsen og Hustru Ellen Kalkbø Marie Andersen</p>	<p>b) 25 Oktober 1953 i Ryslinge kirke</p>	<p>1953 21 November H. H.</p>	<p>a) Kirkem b) Hjemmet c) Fedum</p>
----	---	---	---	--	--

Else og Toms vielse i Store Heddinge kirkebog 1953

Vielsen blev lyst i Ryslinge kirke, da Else tjente på Hvenegård i Ryslinge (Tidligere skulle præsten tre søndage i træk fra prædikestolen bekendtgøre, at et par skulle vies, for at sikre, at der ingen protester var. Den obligatoriske lysning blev afskaffet i 1969)

En af bryllupsgaverne var et Junghans konsolur, købt ved en urmager i Kværndrup. Uret fulgte Else og Tom resten af livet

Else og Tom var ved fotograf Oskar Johansen i Store Heddinge. De fik taget en serie bryllupsbilleder

Vielsesattest.

Ugift Myriss Tom Feliks Gylden Clausen,
Ringe Løge , født den *24. Oktober 1925*

og *Ugift Skisassistent Else Kirsten Nielsen,*
Rydelinge Løge , født den *9. Maj 1930.*

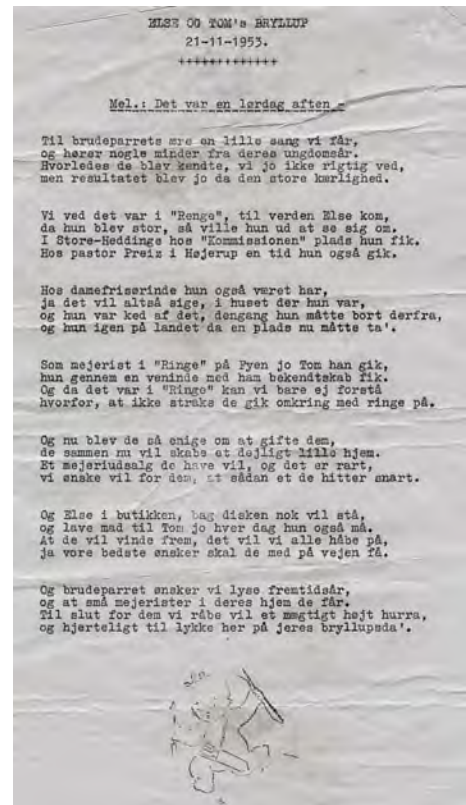
blev ægtesiede i *Store Heddinge* kirke den *21. November*
1953.

hvilket herved bevidnes paa embeds vegne i overensstemmelse med ministerialbogen.

 , den *21. Novbr. 1953.*
F. Henneke.

Nr. 55. A/B Olaf O. Barfoed & Co's forlag. Dansk papir. Støkke III. Stykke III.

**Else og Toms vielsesattest fra Store Heddinge kirke
den 21. november 1953
Præsten der forestod vielsen var Fritz Henneke.
Han havde både døbt og konfirmeret Else**

Sang ved Else og Toms bryllup

Else tjente i vinteren 1945-46 i huset ved præsten i Højerup, Carl Otto Preisz og hans kone Lilly. De var med til brylluppet og han skrev disse vers til Else og Tom.

**Else vilde ha' sin Tom,
Derfor vi til Bryllup kom.
Hun kan klare alt, jo Pyt,
og med Tom er ej hun snydt.
(Er han ikke meje ri',
Mejerist han er for ti!)**

Om Varme.

**Varme faar i mer end Pelse:
Tom blev hedt forelsket i Else.
Else og det forekom,
der var dejligt varmt hos Tom.**

Om Fald og Frelse.

**Tom er Tom og aldrig fuld;
blev dog væltet brat omkuld;
maatte vildt beruset falde
for den yndigste af alle.**

**Fald kun Tom, dit hele Liv
for den søde, lille Viv;
du skal se, det bli'r din Frelse,
at du faldt for netop Else.**

**Til vores alles prægtige Else, fra nogen,
der ogsaa har haft deres lille Part i hen-
de.**

**Iblandt Pigers muntre Sværm
én jeg ved særdeles ferm;
frisk og struttende af Helse:
det er søde, lille Else.**

**Else hér og Else dér,
Else ferm i al sin Færd;
ej blot Foden er adræt,
ej blot Haanden snar og let,
men i Tanke er tillige
hun den mest gesvindte Pige.**

**Gerne med et Smil om Mund,
lys og glad i allen Stund;
Skælme smaa i Øjenkrog
fører tyst et frejdigt Sprog;
naar hun vimser ud og ind
Roser ler paa hendes Kind;
lige til at bide i -
saadan kan vi Else li'!**

De første år i Sødinge

Else og Tom fik efter brylluppet en lille lejlighed ved Maren Johansen (altid kaldet "Maren sutsko", fordi hun altid gik rundt i sutsko). Adressen var Sødingevej 15, Sødinge, ved Ringe. Lejligheden havde Else og Tom fra 1. december 1953 til 6. januar 1958. Den lå på 1. sal, oven over hvor Maren boede, og den var helt uisoleret, så om vinteren var der meget koldt, og om sommeren var der ulideligt varmt. Der var selvfølgelig lokum i gården. Her blev Aase og Lillian født. Selve fødslerne foregik på Ringe sygehus.

Aase blev født på Ringe sygehus
24. september 1954

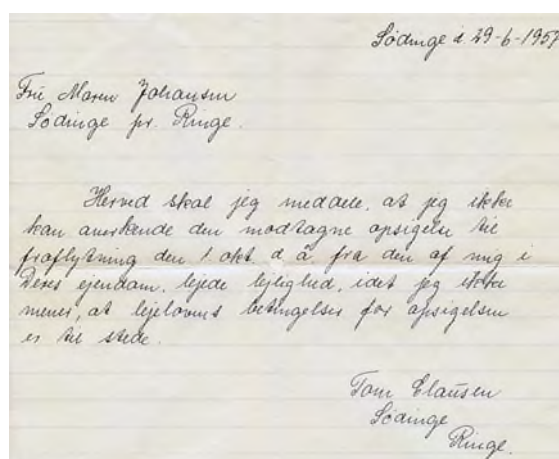

Lillian blev født på Ringe sygehus
12. juli 1956

Forholdet til udlejeren "Maren Sutsko" og Else og Tom, blev efterhånden meget anstrengt. Maren mente, at der var alt for megen uro og larm. Det kulminerede da Else havde vasketøj til tørre i haven, og Maren hældte lokumstønden ud i render i haven. Det tiltrak rigtig mange fluer og de satte sig efterfølgende på det nyvaskede tøj. Else dækkede derfor renderne til, hvad Maren røg i flint over. Else sagde til Tom om aftenen, at nu blev de nok opsagt af lejligheden, og ganske rigtig, kort tid efter fik de en opsigelse fra Marens svigersøn, bankbogholder Sv. Kyhl, men kun med 3 måneders varsel og med fraflytning 1. oktober 1957.

Tom, Aase og "Maren sutsko" foran
Sødingevej 15 omkring 1955

Else og Toms klage mod den
for korte opsigelsesvarsel

Else og Tom klagede over opsigelsesfristen, som de retmæssigt påpegede var 1 år. Efter nogen tovtrækkeri, hvor sagfører blev indblandet, ændres opsigelsen til den 1. september 1958. De fandt dog en andelsbolig på Søgårdsvej 21 i Ringe og opsagde selv lejligheden pr. 28. februar 1958.

Søgårdsvej 21 - Ringe

Familien flyttede så til Søgårdsvej 21 i Ringe den 6. januar 1958. Det var et boligforeningshus der var opført i 1953 og på 69 m² beboelse. 2 små værelser, stue, wc, bad/vaskerum, køkken og et 12 m² træbagerhus. Opvarmningen foregik ved 2 kakkellovne. En i stuen og en i det ene værelse. I starten var der kun 120v jævnstrøm. Grunden var på 548 m², heraf en stor del udlagt som køkkenhave. Her boede familien indtil 1. august 1964.

Else (gravid med Arne), Aase og Lillian
Søgårdsvej 21 i Ringe - påsken 1958

Arne blev født på Ringe sygehus
29. juni 1958

Aase, Arne og Lillian
omkring 1959

Familien Clausen på cykeltur
omkring 1960

Lillian, Aase og Arne i 1962

Else og Tom vurderede på dette tidspunkt i deres liv, at fremtiden som mejerist var noget usikker. Det var nok ikke helt ubegrundet, da der i Danmark i 1955 var 1.256 andelsmejerier, men i 1975, tyve år senere, bare var 218. De var derfor ude at se på forskellige viktualieforretninger, mejeriudsalg, m.v. Tom søgte også en stilling som varmemester i Odense, og fik faktisk stillingen, men Else var meget ked over udsigten til at flytte til "storbyen" og ovenikøbet i en lejlighed. Det endte med at Tom ringede og sagde, at de ikke var interesseret i stillingen.

Anbefaling.

Mejerist Tom Clausen har opholdt sig her på Ringe andelsmejeri som mejerist fra d. 15-1-1948 og til dato. Clausens hovedarbejde har været ved osten, men han har afleest på alle pladser under ferier og fridage. Når han nu beder mig om en anbefaling er det mig en glæde at kunne udtale at Clausen helt igennem er en ordensmand der altid har udført sit arbejde hurtig, sikkert og med omsorg, og i hele sin færd er han venlig, hæflig og elskværdig og afholdt af alle han kommer i berøring med.

Hans hæflige optræden i forbindelse med hans dygtighed gør at man kommer til at sætte pris på at have ham i sin tjeneste. Jeg vil derfor med glæde give Clausen min bedste anbefaling, da det er min faste overbevisning, at han altid vil sætte en ære i samvittighedsfuldt og trofast at varetage den gerning der bliver ham betroet.

Ringe andelsmejeri d. 10-1-1961.

*Carl Nielsen
Bestyrelse*

Toms anbefaling fra Ringe andelsmejeri fra 10. januar 1961

Tom, Lillian og Aase på trappen foran Søgårdsvej 21 i Ringe sommeren 1961

Lillian, Aase og Arne i 1962

Arne, Lillian og Aase i 1963

Familien Clausen på tur i lejet bil til Svendborg 1963, Ramsherred tæt ved Svendborg torv. Aase, Lillian og Arnes tøj var alt sammen syet af Else

Sommerhusene "Lyspunktet" og "Smørbøtten"

Dansk Mejeristforbund havde flere ferieboliger. Det var tænkt som billige feriemål for medlemmerne baseret på Feriefonden, hvis midler stammede fra ikke hævede feriepenge. Else og Tom holdt sommerferie 3 gange i "Lyspunktet" og 1 gang i "Smør-bøtten". "Lyspunktet" lå ved Solrød Strand og ophørte i 1970. "Smør-bøtten" lå Egestien 11, Ahl ved Ebeltoft. Den blev oprettet i juni 1935 og ophørte i 2011. I forbindelse med ophold i "Lyspunktet", besøgte Elses barndomshjem Tornhøj altid.

Else, Arne, Lillian og Aase i sommerhuset "Lyspunktet" ved Solrød Strand i juli 1961

Fra venstre Edith, Mogens, Erik, Hanne, ukendt, Tom, Lillian og Aase i sommerhuset "Lyspunktet" sommeren 1962

Else og Tom havde i den efterfølgende tid en del kontakt med Edith og Erik, som de havde mødt i sommerhuset "Lyspunktet" i 1962. De besøgte hinanden nogle gange.

Men Edith døde af kræft allerede i 1963. Erik blev dog gift igen i 1966 og fik en pige med sin nye kone. Herefter stoppede kontakten.

Familien Clausen på sommerferie i "Smørbøtten", Dansk Mejeristforbunds feriehus ved Ebeltoft i juli 1963

"Smørbøtten"
Dansk Mejeristforbunds feriehus ved Ebeltoft i juli 1963

Brev fra Else til hendes mor og far - 1963

Else skrev i mange år ca. et brev om ugen til sine forældre. Her et brev fra 1963:

”Ringe d 23-11-1963¹”

Kære Mormor og Morfar

Ja jeg fik altså ikke skrevet i går, jeg fik vasket, og så måtte jeg til læge med Aase, hun er begyndt at få betændelse i eksemen igen, det er ikke så godt. Mange tak for pakken og brevet det var noget dejlig chokolade, Lillian sagde at hun havde set lige samme slags oppe i en forretning, der var bare ingen 10 krone inde ved. Vi blev enige om at det nok var en I havde lagt ved, vi snakkede om at det er nok Morfar, ja sagde Arne, han har jo pengene, vanterne passer Arne og Lillian lige godt, men Arne vil skam ikke af med de røde vanter tak for dem. I onsdags stod det i avisen, at Edith²ovre på Langeland var død, det er vel nok hurtigt, vi havde da fået sendt en æske chokolade om fredagen, men muligvis har hun aldrig fået den, men så regner vi med at børnene kunne da spise det, det er trist for dem, men hvis hun ikke kunne komme sig, var det jo også frygteligt hvis hun skulle ligge og lide alt for længe, men Hanne er nu meget lille og skal undvære sin Mor, men selvom det ser håbløst ud, så skal det jo gå, livet skal jo leves videre, det var da godt at Erik havde fået skrevet til os ellers havde vi da slet ikke kunnet forstå det. Og Kenedy³ er blevet myrdet Det er tragisk, men den slags folk er tit efterstræbt som er på så højtstående poster, det vil jo nok få vidtrækkende betydning. Vi fik besøg af farfar i torsdags, men det var da ikke fordi han vidste at det var vores bryllupsdag. Farmor skal en tur til København om en uges tid, Anny⁴ venter sig en lille i nær fremtid, det vidste vi ikke Oda⁵ havde skrevet det hjem til ellers vidste de det heller ikke. I tirsdags var jeg til damefrisør og få mit har permanentet, i onsdags var jeg til Veras⁶ fødselsdag, og om aftenen på skolen til syning. I aftes var Tom og Lillian i byen Lillian fik nye fine støvletter så hun var ikke lidt vigtig Da hun gik i skole i dag, og så købte de en højfjeldssol til os, nu skal vi soles i eftermiddag. I øjeblikket er Aase oppe af få gymnastik, Arne er ude at lege, nu varer det nok ikke længe inden de myldre ind alle sammen. Tom og Lillian kommer kl godt 2, og da kommer Aase nok også. Tom har fri i morgen det er nu rart. På lørdag er der skolefest, så skal pigerne og jeg til fest, Arne må jo ikke komme med før han går i skole, så Tom bliver hjemme hos ham. Jeg regner med at Tom får fri på søndag d 1. og mandag d. 2. så tager vi nok til Svendborg og ser juleudstilling om mandagen. I skriver hvad børnene ønsker sig. Jeg har ikke rigtig fået det at vide endnu men næste gang skal jeg nok skrive det, så må vi til gengæld have nogle tips om hvad I ønsker jer. Hvor har det dog blæst i den sidste tid helt tosset. Vi håber da at Morfar har det bedre men det er jo aldrig så godt at blive forkølet på denne årstid.

Jeg vil slutte med de kærligste hilsner fra os alle her

Aase, Lillian, Arne, Tom og Else

Hilsen til Aage

Nu kommer der da nogen hjem de snakker og snakker derude”

Noter:

1 - Fredag den 23. november 1963 – 2 dage efter Else og Toms bryllupsdag den 21. november.

2 - Edith og Erik Bonde fra Humble på Langeland, som Else og Tom var i mejeristforeningens sommerhus sammen med i sommeren 1962. Edith fik kræft og døde i november 1963. De havde to børn. Mogens (født 1952) og Hanne (født 1958). Erik blev gift igen i 1966 og fik en datter.

3 - John F. Kennedy blev skudt i Dallas den 22. november 1963

4 - Anny - Toms yngste søster. Gift med Aksel. Tina, den yngste af 3 børn, blev født 6. februar 1964.

5 - Oda - Toms lillesøster

6 - Venner fra Søgårdsvej i Ringe. Vera og Christian Andreasen boede først Søgårdsvej 17 og flyttede senere op i 11A.

Fra Ringe til Kværndrup

1964 i sommerhuset "Lyspunktet"

I 1964 søgte Tom arbejdet som pedel på Kværndrup skole, efter at der har været en stillingsannonce i Svendborg Avis. Den gamle pedel, Alfred Buk, var død den 31. maj 1964, så stillingen var med hurtig tiltrædelse. Men Else og Tom var på sommerferie i "Lyspunktet", Dansk Mejeristforbunds feriehus ved Solrød, og blev der, den 5. eller 6. juli, ringet op, at de skulle komme til en samtale næste dag. Det var så heldigt, at det var sidste dag de var i sommerhuset.

Medens Tom og Else tog til jobsamtale i Kværndrup blev Aase, Lillian og Arne hos deres mormor og morfar i Renge på Stevns. Men hvem mødte Tom og Else i Kværndrup kort før de skulle til samtale? - Arnold på sin cykel. "Er I her. Er I ikke på ferie?", og så fortalte de, at de var ude og se på et nyt job. Men de ville ikke fortælle, hvor det var, da de ikke havde fået det endnu. Der blev så fra Ellen og Arnolds side gisnet om, at det nok var omme ved Chris konserves i Kværndrup. Inden Tom og Else igen nåede tilbage til Renge, var der blevet ringet til Stevns, at jobbet var deres.

Det var så heldigt at sognerådsformanden i Kværndrup, Ernst Christiansens, som boede på Maegården i Kværndrup, havde en svoger Willy. Han var regnskabsfører på Ringe mejeri. Han havde lagt et godt ord ind for Tom. Ved ansættelsen blev det sagt, at pedellen skulle være villig til at flytte op i en tjenestebolig ved skolen, men Tom og Else havde ikke skrevet under på noget, og det kommer da heller aldrig på tale.

Fra 1. august 1964 til 10. januar 1965 boede familien Clausen til leje i "Egelykke" Odensevej 5, stuen i Kværndrup

Else og Tom flyttede fra Søgårdsvej 21 i Ringe til Egelykke på Odensevej 5 i Kværndrup en lørdag, sidst i august 1964. Fra søndag til torsdag kørte Tom først til Ringe for først at passe arbejdet på Ringe mejeri, og tog så om eftermiddagen på Kværndrup skole for at gøre hovedrengøring. At Tom i 5 dage var nødt til at køre til Ringe mejeri og arbejde skyldtes, at han fik jobbet som pedel så sent, at han ikke kunne nå at sige op med en måneds varsel.

Folkevognen - OH 29 799

Skandinavisk Motor Co. A/S
Salgsafdeling - hovedkontor:
Fibersøgaden 19 (Kassahaven)
Odense

KØBEKONTRAKT
med standardforsikring
(motorikøretøjer, traktorer, traktorredskaber, påhængsvogne o. l.)

Genpart
Stempel

1.1. Udsalgsgods (selgeren): Skandinavisk Motor Co. A/S
Køber (køberingsadresse): Algade 19, Ringø
selger herved nævner specificerede godstænder til (køberens) Herr pedel Tom Klausen
bodem: Odensevej 5, Kvarndrup.

Specifikation af det solgte leveringsmål: 1) køretøjet, 2) fabriksmonteret, 3) model og type, 4) motor nr., 5) chassis nr.
N-45-B 1 stk. fabriksny Volkswagen 1200/113 perlehv. 8881.169
5084.502

Specifikation af evt. solgt ekstraudrust og ekstrafikser (berører traktorredskaber o. l.) findes på side 4.
1.2. Salgsbetingelser (hvis ingen særlig garanti er anført her, henvises hermed til bestemmelserne i 1.4).

1. Købesprøbet omfatter:
a. Grundpris med reg. afgift og evt. ekstrafikser kr. 8.980,- = 180,-
b. Registreringsafgift af 4 % kr. 6.793,-
c. Leveringsomkostninger kr. 250,-
d. Ekstraudrustelse og ekstrafikser som nævnt på side 4 kr.
e. Overensvarende beløb betragtes på følgende måde: a) Kontant med særskilt kvittering betales kr. 15.983,- b) I hytte taget kr. 0,-

2. Overensvarende beløb betragtes på følgende måde:
a. Kontant med særskilt kvittering betales kr. 15.983,-
b. I hytte taget kr. 0,-

med nr. _____ chassis nr. _____
der garanteres _____
til og udføres til en pris af _____ kr.
hvis der gik opgøret restgæld _____ kr.
Rættelighed _____ kr.
med tilføj af _____ kr.
selv om den samlede restgæld _____ kr.
der afvikles på følgende måde _____

Kontant ved levering.
Måler
Skandinavisk Motor Co. A/S
Tom Klausen

* De med * angivne beløb må ikke tilskrives afgiftsbeløbet.
Der ydes 3% søden betaling for det påkrævede beløb første gang.
D. A. F. standardforsikring A/S (registreringsafgift) Side 111
Dokument nr. 111

913

Vikon. Særlige bestemmelser (herunder særlig 11. a. om køberens i forbindelse med nærværende handel har accepteret vaskel eller skat for restgælden)

Denne købekontrakt indskrives hermed med vore underkrifter. Kontraktens afleverelse skedd af
hvis vilkår - hvis under ikke er afsluttet - forsat er gældende.

Ringø den 16. september 1964

Køber: Tom Klausen
Selger: Skandinavisk Motor Co. A/S
Algade 19 - Ringø
Tlf. 685

Indregistrering af:
Ammunition: Selskab
Køretøjer: Selskab
B-udrustning: Selskab
Tyvbeskyttelse: Selskab

Police nr.
Police nr.
Police nr.

Udsalgsgods køber betragtes herved:
1) at have modtaget den (eller de) ved købekontrakten leverede godstænder
2) at have gennemført købekontrakten
3) at have modtaget genpart af købekontrakten samt - hvis det drejer sig om nye salgsgrænser -
4) at have gjort mig bekendt med de i 1.4.5 omhandlede - evt. særskilte trykte - garanti bestemmelser.

Udsalgsgods køber med særlig
betingelse af det
selgte

16.9.1964
Dato

Køber:
Specifikation af ekstraudrust og ekstrafikser solgt ved denne kontrakt (angives med godstændens særlige beskri-
velse, berører fabriksmonteret, fabriksmonteret samt evt. pris):
Udstyr eller tilbehørsdele, hermed registreringsafgift ikke skal betales
(den samlede pris er angivet på side 1, 1.3 punkt 1 e).
Udstyr eller tilbehørsdele, hermed registreringsafgift skal betales
(den samlede pris er angivet på side 1, 1.3 punkt 1 b).

Evt. påtegninger:

Købskontrakt på hvid Volkswagen 1200. Købt ved Skandinavisk Motor Co. A/S

Den 16. september 1964 købte Else og Tom en hvid Volkswagen 1200 (i daglig tale kaldet "folkevognen"). De gav 15.983 kr. for den og der betaltes selvfølgelig kontant! Den blev indregistreret samme dag. Bilen plejes og passes og udskiftes først over 20 år senere.

Familien Clausen på tur til Christiansminde ved Svendborg i "folkevognen" engang sidst i 1960'erne

Danmark DK Certificat d'immatriculation Registreringsattest

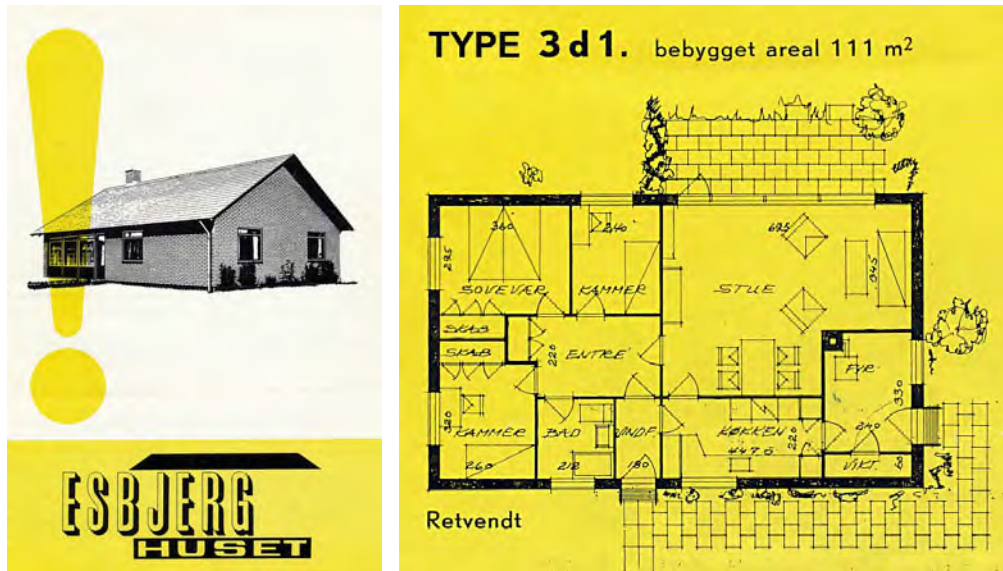
VW 113 de litre	11 (mobret model)	16-9-1964	OH 29 799
FW	77-personbefor.		750
11 5084.502	8881.169	h14	hoo
de af 4 litr. motor, 4 cylind. 1600 cm ³ motor			1150
Hr. pedel Tom Klausen Odensevej 5 Kvarndrup		2 døre indbet	
		15-9-1964	OH 29 799
4 hj. hydr.	2 hj. mek.	Svendborg	
540	15		OH 29 799
3907	16-9-1964	Odense	standardcod. h14
MEU		FUG. NP.	

16-9-64
Svendborg Polit
Motorlokket
Tlf. 21 21 82
Søren Christen

Motorikøretøjet er d. d. afmeldt.
Nummerpladerne er afleveret her.
SVENDBORG POLITI, motorlokket, den 26 NOV. 1984

Lærkevej 14 - Kværndrup

Da Else og Tom flyttede til Kværndrup, påbegyndte de opførelsen af et nyt parcelhus. Huset var et "Esbjerghus" på 111m². Med 3 værelser, stue, køkken, karbadeværelse og bryggers. Dertil en garage på ca. 23,5m². De havde købt en byggegrund på 770m², på jord der nyligt var udstykket fra Bukhavegaard. Huset stod færdigt i januar 1965, og de flyttede ind den 10. januar. Adressen var dengang Lærkevej 14, Kværndrup, matr.nr. 10-g. Adressen ændredes dog den 3. april 1978 til Lærkevej 10, i forbindelse med oprettelse af nyt Bygnings- og Boligregister (BBR).

Brochure over "Esbjerg Huset", som kunne fås i forskellige størrelser. Valget faldt på et hus på 111 m²

Øverst - Lærkevej 14, set fra haven i 1965-66
Nederst - huset set fra vejen et par år efter

64/507

Heissel & Co.'s
VIBEVENGET 25 MIDDELFART TLF. (87-41) 1325

ENTREPRISEKONTRAKT

Mellem underskrevne bygherre: **Pedel Tom Glæsen**
Odensevej 5, Kværndrup
og medunderskrevne byggefirma **HEISSEL & CO. I/S, MIDDELFART**
er d. d. indgået kontrakt vedrørende opførelse af et **ESBJERG-hus**
type: **3d1 retvendt + garage B** på matr. nr. parcel af 9 1
beliggende: **Kværndrup**
på følgende nærmere betingelser:

1.

Hvor ikke andet følger af nedenstående, skal "almindelige betingelser for arbejder og leverancer" af 7. sept. 1951 være gældende for entreprisen, der overtages i behold til foreviste tegninger samt nedenstående fordelingsplan udfærdiget af arkitekt H. J. Jepsen, Esbjerg.

2.

Entreprisensummer forfalder som følger:

1. rate, når søkkelen er støbt:	Kr. 11.500,-
2. rate, når huset er rejst:	Kr. 13.000,-
3. rate, når huset er lukket:	Kr. 22.400,-
4. rate, når huset er klar til indflytning:	Kr. 26.550,-
5. rate, garantium:	Kr. 3.865,-

Entreprisensumt i h.t. omstående prislister: **Kr. 77.315,-**

Skriver: **Syvtiaavtusiendrehundredefemten oo/loo---**

Garantiummet (5. rate) forfalder senest 3 måneder efter indflytningsdatoen. Ved garantiummet indbetaling stiller firmaet Heissel & Co. bankgaranti for beløbet i indtil 12 måneder fra indflytningsdatoen.

Bygherren forpligter sig til at oprette byggekredit i pengeinstitut i tilstrækkeligt omfang, eller på anden måde stille sikkerhed for dækning af entreprisensummer. Undtækkelse i så henseende, samt i henseende til fordelingsplanens terminer, betragtes som medholdelse af kontrakten.

Udbetalingsbegæringer skal, forinden udbetaling kan finde sted, underskrives af arkitekten.

S 10.

Køb af Lærkevej 14 - 29. oktober 1964.
Et Esbjerghus til en pris på 77.315 Kr.

Kvænderup den 18-1-1965

Kære alle!

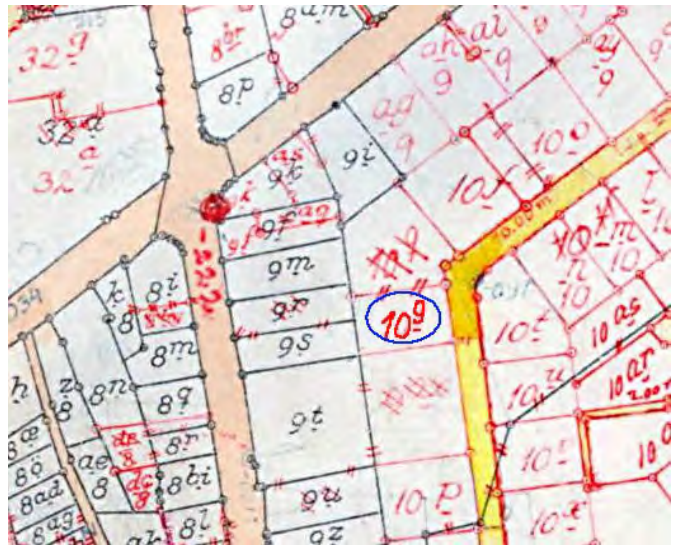
I for mange tak for 3 dejlige dage
 og ønsker jer mange gode Aar i jeres nye Hus.

Hilsen fra Mormor.

Elses mor, Katrine, var på besøg 18. januar 1965 i det nye hus i Kvænderup og skrev i gæstebog:

Kære Alle! I for mange tak for 3 dejlige dage og ønsker jer mange gode Aar i jeres nye Hus.

Hilsen fra Mormor

Lærkevej 14 - Matr.nr. 10g,
 som senere ved tilkøb sammenlægges med 10q

Lærkevej 14 omkring 1965-66
 En stor del af haven var nyttehøve

Lærkevej 14 omkring 1965-66
 Det var det første hus der blev bygget på jord
 udstykket fra Bukhavegaard
 - "Det lille hus på prærien" -

KØREKORT		DK		Dette kørekort giver ret til at føre:	
1. Efternavn CLAUSEN		A Motorcykel: 1= solo, 2 = m/sidevogn		-----	
2. Fornavn ELSE KIRSTINE		B Bil indtil 3.500 kg totalvægt og højst 8 siddepl. foruden førerens plads		B	
3. Personnummer 090530-1756	Fødselsregistreringssted STEVNS	C Lastbil over 3.500 kg totalvægt		-----	
4. Bopæl 5772 KVERNDRUP		D Personbil med over 8 siddepladsr foruden førerens plads		-----	
5. Udstedt af RIGSPOLITICHEFEN		E Påhængskøretøj over 750 kg i forbindelse med B, C eller D, som indehaveren har kørekort til		-----	
6. Udstedelsesdato 250590	Første kort 1969	Særlige bemærkninger:			
7. Bylejlig indtæl 090500	Politikreds 24KK				
8. Kørekortnummer 11001582	Genpart --				
Indehaverens underskrift: <i>Else Clausen</i>					

Else fik sit første kørekort i 1969 og det blev fornyet i 1990, men Else kørte meget sjældent bil i de senere år

Med Else bag rattet i "folkevognen" på en tur til Stevns den 18. april 1981

Højde (med fodtøj) Taille (avec chaussures) Height (with shoes) Größe (mit Schuhen)	<u>168</u> cm		
Hår- og øjenfarve angives ved understregning. La couleur des cheveux et des yeux est à indiquer par soulignement. Colour of hair and eyes is indicated by underlining. Haar- und Augenfarbe ist durch Unterstreichen angegeben.			
Hår	Cheveux	Hair	Haare
Lysblond	Blond clair	Light blond	Hellblond
Mørkeblond	Blond foncé	Dark blond	Dunkelblond
Hvidt	Blancs	White	Weiss
Brunt	Châtains	Brown	Braun
Sort	Noirs	Black	Schwarz
Rødt	Roux	Red	Rot
Gråt	Gris	Grey	Grau
Skaldet	Chauve	Bald	Kahlköpfig
Øjne	Yeux	Eyes	Augen
Blå	Bleus	Blue	Blau
Grå	Gris	Grey	Grau
Brune	Marron	Brown	Braun
Grønne	Verts	Green	Grün

Det bevidnes, at indehaveren er identisk med den person, fotografiet forestiller, og egenhændig har underskrevet passet under fotografiet.
Il est certifié, que la photographie représente le titulaire et que celui-ci a lui-même apposé sa signature au bas de la photographie.
This is to certify that the holder of this passport is identical with the person, whose photograph is affixed hereto, and that he himself has signed the passport below the photograph.
Es wird hierdurch bescheinigt, dass der Passinhaber die durch die Photographie dargestellte Person ist und die Unterschrift unter der Photographie eigenhändig vollzogen hat.

Udfærdiget i Esbjerg den 23/7-70
Délivré à Esbjerg le 23/7-70
Issued at Esbjerg on 23/7-70
Ausgestellt in Esbjerg am 23/7-70

Den pasudstedende myndighed **POLITIMESTEREN**
L'autorité délivrant le passeport **ESBJERG m. v.**
Authority issuing passport
Die passausstellende Behörde

Myndighedens underskrift Bjarne Bah
Signature de l'autorité **Bjarne Bah**
Signature of the authority **Bjarne Bah**
Unterschrift der Behörde **Bjarne Bah**
p.m.

Else fik den 23. juli 1970 et pas, da hun og hendes svigermor, Ellen skulle have været på indkøbstur til Tyskland. Men turen blev aldrig til noget, og passet kommer aldrig i brug

Tilbygningen 1971

I 1970 købte Else og Tom for 12.500 kr. nabogrunden på 1085 m², matr.nr. 10-q. Ejeren var Greda Danholt Andersen i Nyborg, for øvrigt en søster til bladhandler Danholt, i Kværndrup. Grunden havde ligget ubebygget siden 1964, og Else og Tom havde i flere år gået med planerne om, at få noget mere plads.

I sommeren 1971 begyndte Else og Tom så at opføre en tilbygning til det eksisterende hus. De startede med at få ryddet den gamle garage. Det skete den 15. juni 1971 og kostede den nette sum af 920 kr., og så kunne byggeriet endelig gå i gang. Det blev til en tilbygning på 52 m², som bestod af to værelser, køkken, brusebad og gang, samt en stor dobbeltgarage på 50 m². Tom opgjorde byggeriet til en samlet pris på kr. 93.095,67.

Markeret med gult: Tilbygningen fra 1971

FONA FOLGE-NOTA N: 39239
VOLDCAPT P. 200 FØRSTEBORG
Tlf. 099 21780

Mr. Tom Clausen
Lærkevej 14,
Kværndrup

År: 1973
Dato: 10.10.73

Udbetalt	prøve til tilsendt	Prak. nr.	Beløb
1.860	Sevriolen 3000, gel.	66953	7070,-
1.400	modersæl for 40.		225,-

I forhold til alene foretager vi
administration hos Dem.

Ans. 107-002 M. 3778en 44. 324000 + 00000

FONA

Denne nota er ugyldig som kvittering for betaling.

Arne, Tom, Aase og Lillian efter rejsegildet på den nye tilbygning til Lærkevej 14

Den 10. oktober 1973 fik Else og Tom et B&O farve-TV på prøve. Deres gamle sort-hvide fjernsyn, som var fra omkring 1959, kunne ikke mere. De købte farve-TV-et for 7.295 kr. i FONA af Bjarne Jensen, som senere blev gift med Lillian. Til sammenligning havde Tom en brutto-månedsløn på ca. 4.500 kr.

Den første telefon installeredes den 12. september 1979 på Lærkevej 14. Den kostede 1.200 kr.

Lærkevej 14 vinteren 1971-72

Lærkevej 14 sommeren 1972

Kværndrup skole 1964 - 1988

Da Else og Tom startede på Kværndrup Skole i 1964, var Peter B. Ravn skoleinspektør. Han havde været skoleinspektør siden 1957 og rejste fra skolen august 1972. Herefter kom Asger Lindhardt som ny skoleinspektør 1. november 1972, og fungerede indtil 1. juni 1986, hvor han fratrådte p.g.a. sygdom. Edvin Larsen var derefter skoleinspektør fra 1986 til 2002.

Ingen hjælp til pedel, der må give op mod sneen

Når sneen falder tykt over Midtbyn, er det et hårdt job at være pedel på Kværndrup Kommune- og Realskole. Pedel Tom Clausen har meddelt Ryslinge kommune, at det ikke er muligt for ham at rydde hovedindkørsel og parkeringsplads ved skolen. Den traktor, som pedellen har til rådighed, kan simpelt hen ikke klare så store mængder sne.

I skrivelsen til kommunen anmoder pedel Tom Clausen teknisk forvaltning om, at der indføres en generel ord-

ning med hensyn til sne-rydning. Han mener, at det må være kommunens vejvæsen, der skraber og rydder sne på skolens hovedindkørsel og parkeringsplads. Endvidere oplyser pedellen, at han ved snefald kun skal sørge for at skovle stier op, så der er adgang til skolen.

Kommunens kulturudvalg har netop behandlet brevet, og udvalget har besluttet at tage det til efterretning. På dansk betyder det, at pedellen må køre videre som hidtil. Der er ikke

afsat penge på vejvæsenets budget til dette formål, og derfor ønsker udvalget ikke at sætte vejvæsenets mandskab og materiel ind mod de snemasser, der allerede nu begynder at true.

Selv om kommunen ikke ønsker at hjælpe Tom Clausen med at rydde sne, vil man godt hjælpe ham med at vaske gulv. Til det formål har kulturudvalget netop indstillet, at der indkøbes en skuremaskine til 18.000 kr. til skolen.

29/11-1978

Tom var pedel på Kværndrup skole, og Else fik ca. 3 timers rengøringsarbejde om eftermiddagen. Ligeledes hjalp Else til ved aften arrangementer, fester, hovedrengøring, m.v. Tom havde udover sit pedelarbejde i mange år "ekstrajob", som aftenlukker efter aftensko-ler, møder, arrangementer, gymnastiksals aktiviteter, m.v., hvilket gav et tilskud til lønnen. Tom gik nemlig ned i løn, da han skiftede fra at være mejerist til pedel.

Sneproblemer for Tom
Fyns Amts Avis den 29. november 1978

Else og Tom i gymnastiksalen på Kværndrup skole med den nyerhvervede skuremaskine, som blev nævnt i avisen den 29. november 1978

Vejvæsenet skal rydde sne på Kværndrup skole

Vejvæsenets materiel bør sættes ind på sne-rydning ved skolen på et tidligere tidspunkt, mener kulturudvalg

Skoleinspektøren ved Kværndrup Kommune- og Realskole er utilfreds med sne-rydningen ved skolen. Når det er snevejr, kan pedellen ikke overkomme at få sneen ryddet bort, før skolen åbner. Det giver problemer for skolens lærere og elever, når de skal ind på skolen.

For at løse problemet ønsker kulturudvalget i Ryslinge kommune at vejvæsenet tidligere end det hidtil har været tilfældet, sørger for at rydde sneen bort fra skolen, inden den åbner om

morgenen. Hidtil har vejvæsenet begyndt at rydde sne på skolerne, efter at arbejdet med vejene er overstået. Kulturudvalget ønsker nu, at vejvæsenets materiel på et tidligere tidspunkt sættes ind mod sne-rydning på Kværndrup-skolen.

Pedellen ved skolen skrev i øvrigt for et stykke tid siden et brev til Ryslinge kommune. Her påpegede han, at det ikke var muligt for ham at rydde hovedindkørsel og parkeringsplads

ved skolen. Den traktor som pedellen har til rådighed, kan simpelt hen ikke klare så store mængder sne. Pedellen ønskede at der blev indført en generel ordning med hensyn til sne-rydning. Efter hans opfattelse måtte det være kommunens vejvæsen, der skraber og rydder sne på skolens hovedindkørsel og parkeringsplads. Endvidere oplyste pedellen, at han ved snefald kun skal sørge for at skovle stier op, så der er adgang til skolen. Kulturudvalget an-

skede på det tidspunkt ikke at gennemføre nogen ændring, idet der ikke var afsat penge på vejvæsenets budget til dette formål.

Selv om der i øjeblikket falder store mængder sne over Midtbyn, så er problemet ikke akut, fordi skolerne i øjeblikket holder juleferie-lukning. Hvis det nuværende snevejr fortsætter, når skolen igen åbner, vil det vise sig, om den nu foreslåede ordning fungerer tilfredsstillende.

Sneproblemer for Tom - Fyns Amts Avis december 1978

Medlemsbog

Navn *Else Blaisen*

Pers. nr.

Date	Måned	År	Nr.
09	05	30	

Indmeldt i

Forbund dato *16-8-76*

A-kasse dato *16-8-76*

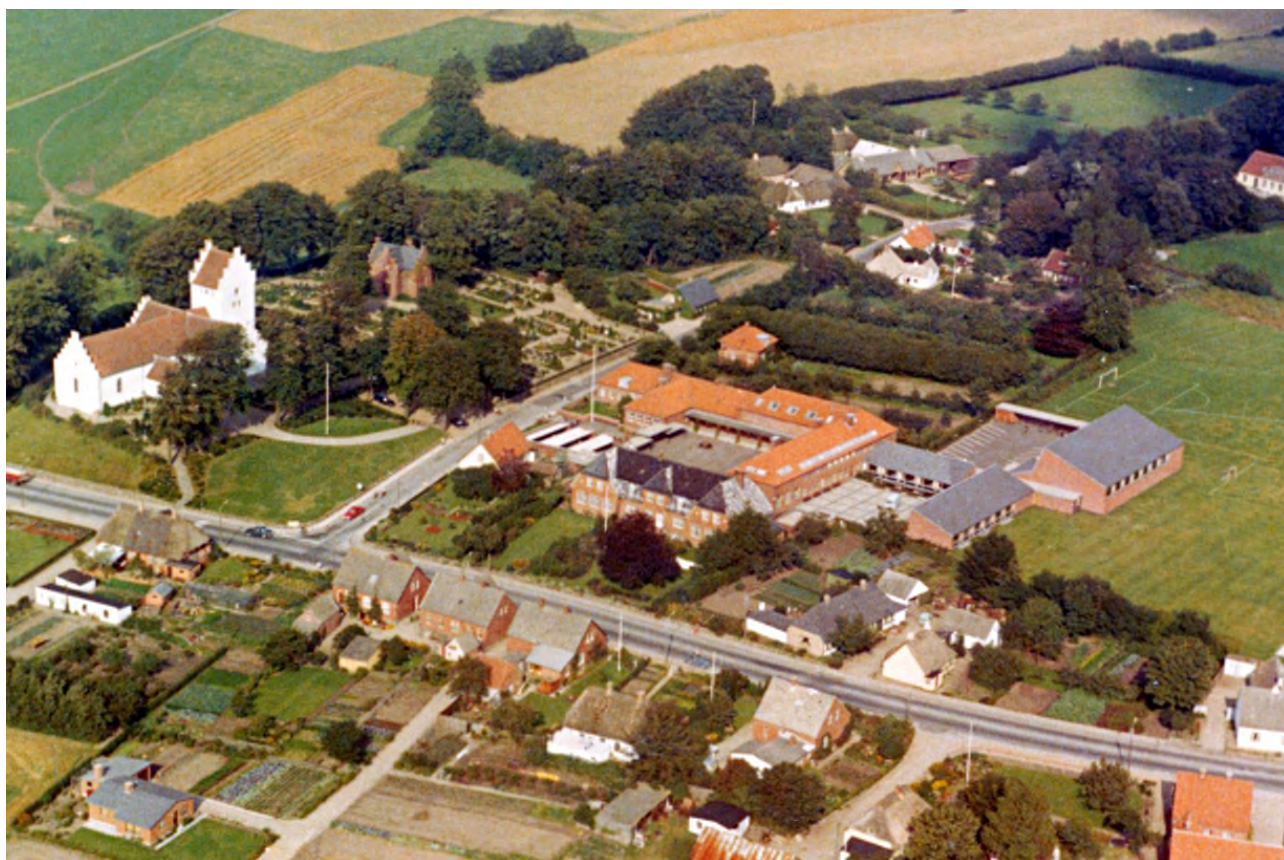
 KVINDELIGT ARBEJDERFORBUND
&
DE KVINDelige ARBEJDERES
ARBEJDSLØSHEDSKASSE

EWALDSGADE 3 · 2200 KØBENHAVN N · TELEFON 01-393115 · 01-393120

Else meldte sig i Kvindeligt Arbejderforbund den 16. august 1976

Rengøringspersonalet på Kværndrup skole i sommeren 1983. Fra v. Anna Rasmussen, Grethe Pedersen, ?, Grethe Finsen, Tom Clausen, ?, ?, ?
Else tog billedet

Kværndrup Hovedskole blev indviet den 20. april 1917. En udvidelse af hovedskolen fandt sted 25 år senere i 1943. Det omfattede gymnastiksal, biblioteklokale, skolekøkken, klasseværelse og lærerbolig. Lærerboligen blev senere skoletandlæge og fungerer nu som lokalhistorisk arkiv. Skolen blev den 1. april 1958 købstadsordnet og ændrede samtidig navn til Kværndrup Kommune- og Realskole. Allerede i 1963-64 udvidede skolen igen, hvilket betød, at Bøgegården, bag skolen blev revet ned for at give plads til byggeriet. I 1979 ændredes skolens navn til Kværndrup Skole. Den sidste udbygning stod færdig i 1984. Skolen hedder i dag Tre Ege Skolen, Kværndrup og har 0.-6. klassetrin. Billedet er fra midt 1970-erne.

Pedelforeningen

Hele holdet, skolens forstander m. frue samt Ove og Erik Lentz
Svendborg fotograferet i spisestuen. *1977.*

Fyens afdeling

Afdelingens bestyrelse består for tiden af følgende:

Asger Ejlersen, formand og kasserer, Nørrevænget 4, 5492 Vissenbjerg, telefon 09 - 47 14 15.

Tom Clausen, næstformand, Lærkevej 10, 5772 Kværndrup, 09 - 27 19 26.

Hardy Padkær, Lupinvej 7, 5560 Årup, 09 - 43 21 19.

Jørgen Ervin Hansen, Emmelevvej 43, 5483 Kappendrup, 09 - 85 16 18.

Børge Jensen, Fredensvej 3, Lohals, 5953 Tranekær.

Karl Larsen, Lille Snødevej 29, 5953 Tranekær, 09 - 55 15 26.

Albert Rasmussen, Pontoppidansvej 5, 5672 Broby, 09 - 63 16 33.

Tom var i en årrække aktivt med i Skolebetjentforeningen af 1956, Fyns-afdelingen. Den blev i daglig tale omtalt som "Pedel-foreningen". Det var en afdeling under SiD. Foreningen eksisterede fra 1956 til 1995, hvorefter den kom til at hedde Servicemedarbejderen.

Tom var bl.a. næstformand i 1977 og med i hovedbestyrelsen i 1980, og i 1981, hvor foreningen i øvrigt havde 25-års jubilæum.

Hovedbestyrelsen fotograferet ved det sidste hovedbestyrelsesmøde. *1980*

Tom medlem af hovedbestyrelsen 1980

Hovedbestyrelsen i jubilæumsåret. *1981*

Tom medlem af hovedbestyrelsen 1981

Else og Toms sølvbryllup

Else og Toms sølvbryllupsdag den 21. november 1978, blev festligholdt på behørig vis. Med opsætning af æresport om aftenen før sølvbryllupsdagen og efterfølgende spisning, samt vækning af sølvbrudeparret næste morgen med morgenmusik og sang. Om aftenen var der fest i Ryslinge forsamlingshus, med 27 gæster til spisning og efterfølgende dans og musik.

Else og Tom på deres sølvbryllupsdag den 21. november 1978, med æresport på Lærkevej 14

TIL MOR OG FAR

PÅ SØLVBRYLUPS DAGEN.

mel: det var på Frederiksberg...

Mor og far har sølverfest,
vi med sang vil hylde,
tak skal lyde allermost,
næsten dette fylde,
da de to hinanden fik,
vi slet ikke mindes,
rygtet si'r, en pige kvik
da i Krarup findes,
hun til "Bækkelunden" kom,
der kom farmand osse,
Amor sprang så lystigt om,
han var ingen tosse,
men pigens navn man glente få,
som ellers skikken lå,
til Krarup mejeri
der ringes op.
"Jeg kan en pige li'-
og i galop
mit hjerte fæktisk slår,
og er hun der?"
den eneste der går
og har ham kær.

Hvøvebo de osse fik,
far ku'klare dette,
godt han rapt til seon gik,
mer 'det på os lette,
mor blev mange gange gal,
når han sidat på sømmer
tog med hjem (og uden pral)
pokkers masse blommer,
mor hun ville høl're sy,
far imens kaminen
fyred'på - og fej og fy -
men vi holdt da minen,
og nabodrengen i sin " mås "
fik, så det ku'forstås,
tæk så blev far pedel -
i ugen forst,
han cykled' - men med held
blev glæden størst,
en Folkebil fik plade
i hjemmet med,
når den fik en gang gas,
afsted vi glad.

Bryllupsfest på " Tornhøj " stod,
sikken masse gaver,
gafler, det var overflod,
bønskaft just de haver,
de blev byttet næste dag,
bare til lidt " mærker "
men til gammel pris, en sag
der gør underværker,
og hos " Maren Sutsko " de
fik den første rede,
den sku'Asse fødes i,
fler' de tilberede,
for senere jo Lillian kom,
så tænkte de sig om,
på Søgårdsvej derpå
de slog sig ned,
der sidste frugt de rå
af kærlighed,
jo Arne, deres søn,
det var skam godt,
nu, efter vores sken,
det sku'gå småt.

Lærkevej blev mægtig godt,
om man ej sku' " rutte "
fælte vi det aldrig småt,
deraf kan I slutte -
dejligt hjem I gav os børn,
vi fik hver sit kammer,
far i haven tog en tern,
hobby god han rammer,
mor på skolen tager nap,
passer huset hjemme,
redgrod kan dog bli'for slap,
den vi aldrig glemme,
og vi ku'komme glæde, fri -
og I et råd nok gi' -
ja, simpelt hen vi ved,
det bedste hjem
I gav af kærlighed,
i tiden frem
vi ønsker godt for jer
i livets gang,
til kærlig tak især
vi føler trang.

Sølvbryllupssang til Else og Tom
fra deres børn og svigerbørn

Sangskjuleren, hvor sangen fra børn og svigerbørn var i,
var en mini-rengøringsvogn

Hverdagen på Lærkevej

Lærkevej 14 i maj 1977

Besøg af Elses forældre den 6. maj 1978

Fra venstre: Aase, Else, Henrik, Lillian Katrine og Marianne - Henrik, Tom, Arne, Alfred og Bjarne

Tom, Else og Toms mor Ellen nyder det i "havestuen" den 19. august 1979

Mælkejungen til højre, hvor der var plantet blomster i, kom i øvrigt fra Toms forældres, Ellen og Arnolds, husmandssted i Kohaven

Juleaften på Lærkevej i 1978

Else og Tom flyttede bambus
16. september 1979

Else holdt 50-år fødselsdag på Lærkevej 14 den
10. maj 1980. Festen blev holdt i den ene garage

Else og Tom på tur til Vissenbjerg terrarie
den 7. juli 1981

Storvask på Lærkevej maj 1981

Else og Tom ved Aases 30-år fødselsdagsfest i
Højby forsamlingshus den 23. september 1984

**Else og Tom tog kaffen, som så mange gange før,
i haven på Lærkevej den 28. juli 1985**

**Else sammen med sin mor, Katrine, ved hendes
80-års fødselsdag på Tornhøj den 18. januar 1986.
Bemærk Else var nu stoppet med at farve sit hår!**

Arbejdsophør - efterløn

MULLERUPVEJ 3
5772 KVÆRNDRUP
TLF. 09 27 10 81

den 29. juli 1988.

Else Clausen

I anledning af, at du - efter eget ønske - fratræder din stilling som rengøringsassistent ved Kværndrup skole den 31. juli 1988, sender skolen dig hermed en lille hilsen med tak for dit virke i de 24 år, du har været ansat ved skolen og ønsker dig samtidig alt godt i tiden fremover.

På Kværndrup skoles vegne

Edvin Larsen

Else stoppede med at arbejde som rengøringsassistent på Kværndrup skole efter 24 år, den 31. juli 1988. Hun gik efterfølgende arbejdsløs i ca. 1½ år inden hun endeligt gik på efterløn til maj 1990.

Kværndrup Skole, d. 29/7-1988

Til pedel Tom Clausen

MODTAG DE
HJERTELEGSTE
LYKØNSKNINGER
I DAGENS
ANLEDNING

*Med tak for virket som pedel ved
Kværndrup Skole i 24 år og 2 mnd. ønskes
du alt godt i tiden fremover.*

MULLERUPVEJ 3
5772 KVÆRNDRUP
TLF. 09 27 10 81

Tom stoppede med at arbejde som pedel på Kværndrup Kommune- og Realskole efter 24 år. Han valgte at stoppe og gå på efterløn den 1. oktober 1988, efter at der var sket arbejdsomlægninger og nedskæringer på skolen.

Else og Tom i stuen på Lærkevej i 1988.
Efterlønnen nydes

I sommeren 1991 mødtes Tom og Else på Kærvej 2 i Gislev ved Toms mor, Ellen, sammen med hans søskende. F.v. bagerst: Leo (kan næsten ikke ses - bror - gift med Iris), Tom (lidt af hovedet), Anny (søster - gift med Aksel), Henning, Ejnar. Oda (søster - gift med Henning) og Else. Forreste række: Iris, Ulla (søster - gift med Ejnar) og siddende Ellen. Aksel tog billedet

Familiebillede taget i stuen på Lærkevej 10 den 21. november 1993.
Fra venstre stående: Bjarne, Lillian, Morten, Aase, Kirsten og Arne
Fra venstre siddende: Henrik, Tom, Martin, Else, Thomas og Troels

Tom graver bambus op på Lærkevej i 1992

Luftfoto af Lærkevej 10 omkring 1995

Tom fik en blodprop i hjertet lørdag den 1. marts 1997. Han skrev i sin kalender den 1. marts 1997: "Mest sol, + 8 gr. lidt blæst. Sat forspirede kartofler ud i frugtrum. Jeg kom på Svendborg sygehus kl. 20.15".

Efterfølgende fik Tom en bypassoperation den 18. april 1997. Dagen efter skrev Else: "Vores dag er glædens dag, så længe hjertet slår, gid vi må beholde hinanden endnu i mange år"

Else Clausen, Kværndrup, 67 år - tidl. rengørings-assistent:
- Jeg ved, hvor jeg vil sætte mit kryds. Det er første gang, jeg er til vælgermøde, og jeg tog med, fordi det er i Kværndrup.

Else og Tom var til vælgermøde, og Else udtalte sig til Fyns Amts Avis. Folketingsvalget blev afholdt den 11. marts 1998

Else og Tom ved Toms 75-års fødselsdag, som blev holdt den 28. oktober 2000 i Kværndrup Forsamlingshus

Else og Tom i stuen på Lærkevej den 30. december 2001

Else og Tom i deres have på Lærkevej den 24. juli 2002

Else og Toms guldbryllup

Else og Tom havde guldbryllup den 21. november 2003. De ønskede ikke æresport og morgensang. Men de holdt en fest for de nærmeste i Kværndrup forsamlingshus. Der var 26 gæster.

**Til Tom
på vores guldbryllupsdag
den 21. november 2003**

- En hilsen fra din kone -

Melodi: Jeg en gård mig bygge vil ...

Kære Tom stor tak du får
for de mange gode år.
Vi har haft det dejligt sammen
for det meste fryd og gammen.
For et enkelt skænderi
kan vi ikke sig' os fri.

Du så flittig altid er,
det ved alle og enhver.
Plante om og flytte stene
klippe alle visne grene
rive fortovets små sten
fjerne hver forkert en gren.

Så når klokken den er ti,
holder vi et kvarters fri.
Vores kaffetår vi nyder,
det er noget der dig fryder.
Deraf du får energi
til at sætte kræfter i.

Jeg vil ønske at vi får
endnu mange gode år,
hvor vi kan os rigtig hygge.
Det er alderdommens lykke,
at få lov at være to,
som dengang vi satte bo.

Elses sang til Tom ved guldbrylluppet

Sandager forskole 100 års jubilæum

Da Sandager forskolen havde 100 års jubilæum i 2007, blev der inviteret til både 100 års jubilæum og "gammel-elev-komsammen". Omkring 30 tidligere elever på de to skoler i Sandager, Sandager byskole, Sandagervej 4 og Sandager forskole, Sandagervej 1, havde taget imod invitationen fra de to skolers nuværende beboere. Ruth Nielsen, der sammen med sin mand Esben havde overtaget Sandager Forskole i 1946. Hendes far var i øvrigt førstelærer Magnus Nielsen, som blev ansat i 1931. Samt ejerne af Sandager byskole, Dorthe Rasmussen og Cees Staveniøter. Normalt gik eleverne på forskolen i tre år, et i første klasse og to år i anden klasse. Derefter gik de i fire år på den modsatte side af vejen, i alt syv års skolegang.

Tom nedskrev, at der fra skolebilledet (se side 16) deltog 4 personer: Kaj Bæk, Ruth Johansen, Grethe Madsen og Tom Clausen.

Else og Tom ved Sandager forskoles 100-års jubilæum den 8. juli 2007, Sandagervej 4, Gislev

Tirsdag den 03. juli 2007

MIDTFYNS POSTEN

11

Den gamle forskole fylder 100 år

SANDAGER: Den gamle forskole i Sandager fylder 100 år, og Ruth Nielsen på 81 år har fortsat sin daglige gang på skolen. Hér gik hun nemlig selv som barn - og hér bor hun nu. Hovedskolen i Sandager er opført i 1885 på grunden af en bindingsværksbygning, som husede den første skole i Sandager. I begyndelsen af 1900-tallet begyndte man planlægning af forskole. I 1907 stod Sandager Forskole færdig. Eleverne gik et år i første klasse og to år i anden klasse. Derefter gik de i deres sidste fire skoleår i hovedskolen på den anden side af vejen. Der var altså syv års skolegang, som vi kender det til indførelsen af ni års skolepligt. Der var kun et klasselokal på skolen. Derfor gik de to

klasser hver anden dag i skole, hvilket også var praktisk, da mange børn havde arbejde i forbindelse med hjemmet. Legepladsen fungerede som gymnastikplads og fodboldbane. Klasselokalet blev også brugt ved festlige sammenkomster som juletræsfester, hvor den lokale spillemand Laus Smed, Fjellerup spillede.

Ruth viser rundt

Der var mange praktiske opgaver på en skole dengang som nu. Læreren måtte passe den store sorte kakkelovn, som stod i et hjørne af klasselokalet. Der var en rengøringshjælp ved skolen og lokums-spændene måtte køres ud. Fløjen ned mod vejen var også toiletbygning. Ruth Nielsen begyndte i Sandager Forskole

Skolebillede fra 1. april 1932. Sandager skoles elever og førstelærer Nielsen med frue samt forskolelærerinde Schmidt. Det er Ruth Nielsens første skoledag. Hun sidder på første række nr. 4 fra højre.

1. april 1932 og havde en tryk og god skolegang. Hun gik ud af skolen 1939. Dengang havde hun ikke tænkt, at det skulle blive hendes hjem.

Magnus Nielsen blev ansat som førstelærer ved Sandager Skole 1931. Forskolelærerinde

var Frk. Schmidt. Hun blev i 1934 afløst af Frk. Vigild. Både Frk. Vigild og Lærer Nielsen fulgte med til Gislev Centralskole i 1943. I 1937 kom en ny skolelov, som gjorde det nødvendigt med en strukturændring. Der

indførtes hverdagsundervisning og fag som sløjd og husgerning blev optaget. Desuden var børnetallet ret stort, selv om det faldt under krigen.

I 1937 havde Sandager Skole 67 elever. Det var største børnetal blandt fire distriktskoler i Gislev-Ellested Kommune, der bestod af Sandager Skole, Gislev Skole, Sølt Skole og Ellested Skole. De blev nedlagt i 1943, hvor Gislev Centralskole blev indviet.

Snedkerværksted

Esben og Ruth Hovgård Nielsen blev gift og købte skolen i 1946 for den enorme sum af 12.000 kr. Esben var snedker og så straks mulighederne i skolen. Klasseværelset blev indrettet som værksted, og der

var masser af plads til dem og de fire børn som voksede op på Sandager Forskole, som de døbte "Bakkely". Ruth havde grønne fingre og lavede urtehaver og en flot prydhave.

Der er åbent hus på Sandagervej 1 søndag eftermiddag den 8. juli, hvor Ruth fortæller og viser rundt for alle interesserede - gerne gamle elever!

Også byskolen

Samme dag, nemlig søndag den 8. juli er der som omtalt i sidste uge i dette blad, træf i den gamle Sandager Byskole, med adresse Sandagervej 4. Hér efterlyses gamle elever, der kan sætte hverandre støvne, og beboerne i Sandager Byskoles hus, Dorthe Rasmussen og Cees Staveniøter vil gerne have et praj om besøg.

Tom startede i Sandager forskole i april 1933

Eles fødselsdag 2009

Elses holdt sin 79 års fødselsdag den 9. maj 2009 på Lærkevej 10, hvor alle børn, svigerbørn, børnebørn og oldebørn var samlet. I den anledning blev der taget et familie billede ude på terrassen.

Eles fødselsdag den 9. maj 2009, på Lærkevej 10.
Fra venstre stående: Henrik, Bjarne, Lillian, Aase, Morten, Martin, Susan
Ditte, Troels, Thomas, Jola, Kirsten og Arne
Siddende fra venstre: Mathias, Else med Sara på skødet, Tom og Daniel

Eles store hobby var i mange år at binde blomsterkranser, ofte med hjemmedyrkede blomster

De sidste to køreture med Kadetten

Den 18. oktober og 19. oktober 2010 kørte Else og Tom de sidste to ture med Kadetten. Forsikringen afmeldes den 22. oktober 2010, og den sælges herefter for ca. 5.000 kr. til en mand i Kværndrup. Den 21. oktober 2010 opgjorde Tom, at Kadetten havde kørt 108.270 km på de 26 år, som de havde haft den.

18/10-2010 Andens sidste tur med vor bil.
Vi kørte herfra kl. 9⁰⁰ og var på Gislev kirkegård. Snak med en dame som boede på Lærkevej i Gislev. Hun kendte farmor og havde så tit snakket med hende og beskrev hende som en gammel flink dame.
Endvidere fortalte ovennævnte dame at Karina, Ingrid og Peters datter, var flyttet i hus tæt ved sin bror Ib i nærheden af Herrested. Vi var på Gislev apotek og da vi kom tilbage til Kværndrup var vi i forsamlingshus og bestille smørrebød til på søndag

Tom skrev om andensidste tur med Kadetten: "18/10-2010 Andensidste tur med vor bil.

Vi kørte herfra kl. 9⁰⁰ og var på Gislev kirkegård. Snak med en dame som boede på Lærkevej i Gislev. Hun kendte farmor og havde så tit snakket med hende og beskrev hende som en gammel flink dame. Endvidere fortalte ovennævnte dame at Karina, Ingrid og Peters datter, var flyttet i hus tæt ved sin bror Ib i nærheden af Herrested. Vi var på Gislev apotek og da vi kom tilbage til Kværndrup var vi i forsamlingshus og bestille smørrebød til på søndag"

19/10 2010 Sidste tur med vor Kadett.
Vi kørte herfra kl. ca. 15¹⁵ og til Gislev brugs hvor vi var inde at handle og kørte derfra 15⁴⁵. Vi kørte Holmevej, Lærkevej, Kærvej forbi Farmors hus til Søndervangen, Holmevej lidt ud af Søltvej, og af forbindelsesvej til Ravndrup vej igennem til Trunderup dongsvej, hvorfra vi kunne se mit gamle barndomshjem. Vi fortsatte igennem Trunderup til Rokkerkyden og nye hovedvej 8, igennem nye 3 rundkørsler lidt op ad Odensevej igennem Glasmestervej til Bøjdenevej, igennem Kalkbrænderivej til Svendborgvej og ud til Vængevej igennem til Rødhøjsvej og tilbage til Mågevej og Lærkevej hjem hvor vi var ca. kl. 17¹⁵. Solskin på hele turen!
En sidste tur med vor bil igennem 26 år

Tom skrev om sidste tur med Kadetten dagen efter: "19/10 2010 Sidste tur med vor Kadett.

Vi kørte herfra kl. ca. 15¹⁵ og til Gislev brugs hvor vi var inde at handle og kørte derfra 15⁴⁵. Vi kørte Holmevej, Lærkevej, Kærvej forbi Farmors hus til Søndervangen, Holmevej lidt ud af Søltvej, og af forbindelsesvej til Ravndrup vej igennem til Trunderup dongsvej, hvorfra vi kunne se mit gamle barndomshjem. Vi fortsatte igennem Trunderup til Rokkerkyden og nye hovedvej 8, igennem nye 3 rundkørsler lidt op ad Odensevej igennem Glasmestervej til Bøjdenevej. Igennem Kalkbrænderivej til Svendborgvej og ud til Vængevej igennem til Rødhøjsvej og tilbage til Mågevej og Lærkevej hjem hvor vi var ca. kl. 17¹⁵. Solskin på hele turen!
En sidste tur med vor bil igennem 26 år"

Til døden os skiller

Den 1. januar 2012 døde vores mor, Else, efter længere tids sygdom på Svendborg sygehus omgivet af sin kære Tom, sine børn og svigerbørn og blev begravet på Kværndrup kirkegård den 5. januar 2012. Hun blev 81 år. Året efter den 28. januar 2013 døde vores far, Tom, også efter længere tids sygdom. Tom døde efter eget ønske, i sit hjem på Lærkevej 10 i Kværndrup omgivet af sine børn. Tom blev begravet på Kværndrup kirkegård den 1. februar 2013 ved siden af sin kære Else. Han blev 87 år.

Til Tom

Det var engang for længe længe siden,
at vi to mødtes allerførste gang,
det gav mig jo den allerbedste viden
da vores hjerter sammen klang.

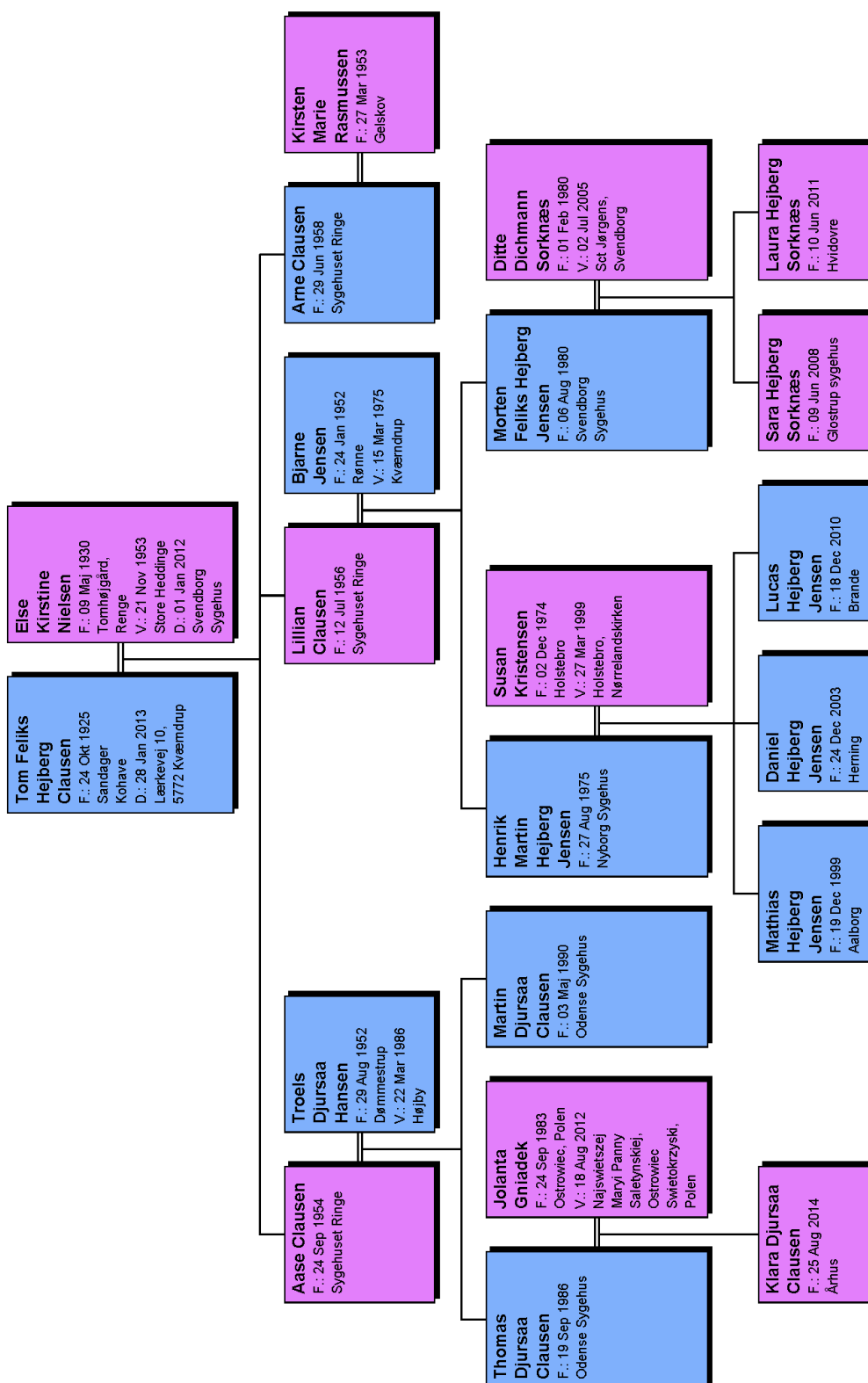
Du er den allerbedste ven jeg kender
og jeg vil holde af dig al min tid
jeg breder ud i mod dig mine hænder
og tager dig i favnen blid.

Du skal ha' tak for al din hjertevarme
og tak for al' din store kærlighed
jeg lægger mig så trygt i dine arme
og nyder denne stille fred.

Elsepige

Den 14. marts 1989

Efterkommere af Else og Tom

Efterord

Huset som Else og Tom byggede på Lærkevej i Kværndrup i 1964, blev sat til salg den 26. marts 2013. Det blev solgt meget hurtigt, med overtagelse den 15. maj 2013 til Rene Dyrbjerg Jørgensen, hans kone Stine Brandt Jørgensen og deres to børn. De gennemrenoverede huset totalt og den 16. november 2014 blev Aase, Lillian og Arne inviteret ned for at se vores gamle barndomshjem. Huset havde fået den helt store omgang - blevet vakt til live igen, og var igen blevet hjem for en familie. Det var utroligt glædeligt at opleve.

Som Lærkevej 10 så ud i salgsopstillingen, da det blev sat til salg i april 2013

Som Lærkevej 10 så ud den 1. juni 2016